

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΧΕΚΤΙΚΗ

Η Σ.Ο.Β.Ε.;

Έλαβαμε επιστολή της καθηγητριάς της μουσικής και μουσικοκριτικού Ε. Μέλφου, την οποία, λόγω της εκτάσεώς της, δέν είμαστε, δυστυχώς, σέ θέση νά την καταχωρήσουμε ολόκληρη. Η επιστολογράφος βρίσκει ότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ του απολογισμού της δραστηριότητός της Σ.Ο.Β.Ε. που ένήργησε στό φύλλο της «Θ» της 13ης Ιουνίου ο κ. Μυλαράκης και της συνεντεύξεως του διευθυντού της ορχήστρας κ. Μιχαηλίδη που πήρε ο συνεργάτης μας Ν. Μπακόλας και δημοσιεύθηκε την επομένη. Έν συνεχεία, η επιστολογράφος υπαινίσσεται κάποια μορφή δολιότητος ως προς τό δεύτερο δημοσίευμα και αφήνει νά έννοηθή ότι, κατά τή γνώμη της, ή συμφωνική μας ορχήστρα μοιάζει μέ τό καχεκτικό παιδί της Πέρλ Μπάκ.

Διευκρινίζονται τά εξής, μέ τήν εύκαιρία της επιστολής της δίδος Μέλφου:

1. Οί κριτικοί της έφημερίδος είναι πάντοτε αδέσμευτοι προς πάσαν κατεύθυνση στην άσκηση του έργου τους. Τήν αρχή αυτή τή σέβεται απόλυτα ή «Θ», αυτό ισχύει, συνεπώς και για τίς κριτικές των μουσικών εκδηλώσεων, που γράφει ο κ. Μυλαράκης, ο οποίος, μάλιστα, μπορεί νά επιβεβαιώση ότι δέν επιχειρήθηκε ποτέ καμμιά παρέμβαση οποιασδήποτε μορφής στά κείμενά του ή για τά κείμενά του πράγμα αδιανόητο για τήν «Θ».

2. Η συνέντευξη μέ αρμόδια πρόσωπα, όπως είναι ο κ. Μιχαηλίδης, ο κ. Καραντινός, ο κ. Δέλιος κ.ά., εκφράζει τή ζωηρή επιθυμία της «Θ» νά φέρνη στη δημοσιότητα τίς γνώμες όλων εκείνων των παραγόντων που είναι υπεύθυνοι για τήν άνοδο της στάθμης της καλλιτεχνικής ζωής και κινήσεως του τόπου.

3. Μιά προσεκτική ανάγνωση του κειμένου του κ. Μυλαράκη αποδεικνύει ότι δέν πρόκειται για κριτικό σημείωμα, αλλά πιά πολύ για απολογισμό. Γι' αυτό τό λόγο άλλωστε οί κριτικές παρατηρήσεις αποτελούν μικρό μόνο μέρος του κειμένου του και αναφέρονται όχι στην ποιότητα τόσο των συναυλιών, όσο σέ ζητήματα γενικώτερα για τά οποία οί εϋθύνες θά πρέπει νά αναζητηθούν πέρα από τήν ορχήστρα. Προσεκτικώτερη, επίσης, ανάγνωση της συνεντεύξεως θά έπειθε πώς και ο κ. Μιχαηλίδης έξαρτά τό μέλλον αλλά και τήν ύπαρξη της Σ.Ο.Β.Ε. από τήν επίλυση μερικών ζωτικής σημασίας προβλημάτων της από μέρους του κράτους.

4. Όσον άφορά στην άξια της ορχήστρας και τίς κριτικές που γράφονται γι' αυτήν θά μπορούσε νά πη κανείς ότι ποτέ κανένα συγκρότημα στον κόσμο δέν κατέκτησε μόνον επαινετικές κριτικές, γιατί τίποτε δέν είναι τέλειο. Αυτό δέ σημαίνει πώς τά συγκροτήματα δέν έχουν άξια ή δέν προσδεύουν, όπως δέ σημαίνει άταπόδεικτη πρόοδος ή επίδειξη μερικών επαινετικών κριτικών που άσφαλώς έχει συγκεντρώσει και ή συμφωνική μας ορχήστρα. Πάντως ή υποκειμενική γνώμη της επιστολογράφου ότι ή Σ.Ο.Β.Ε. είναι καχεκτική δέν είναι κατ' ανάγκην ή όρθή. Αντίθετα ή διαπίστωση της ιατρικής επιστήμης για τό παιδί της Πέρλ Μπάκ και για όλα τά καχεκτικά παιδιά στηρίζεται στον έπιστημονική γνώση και σέ αντικειμενικά δεδομένα κι' έτσι δέν επιδέχεται άμφισβητήσεις. Συνεπώς, ή παρομοίωση είναι, μάλλον, άτυχής.

5. Πέραν των άνωτέρω, ή «Θ» εύχεται τήν πρόοδο της συμφωνικής μας ορχήστρας στό βαθμό που θά ικανοποιήση τήν δίδα Μέλφου, θέλει δέ νά έλπίζη ότι σέ τούτο δέν θά συναντήση τίς αντίρρήσεις της επιστολογράφου και όλων όσων παρακολουθούν μέ ένδιαφέρον τήν προσπάθεια που καταβάλλει ή ορχήστρα για νά κρατηθή σέ ικανοποιητικό καλλιτεχνικό επίπεδο, ένθυμούμενοι, μάλιστα, μερικοί από αυτούς όχι μόνο τά όσα συνέβησαν στά έπτά χρόνια της λειτουργίας της Σ.Ο.Β.Ε. αλλά και προηγουμένως, όταν, δηλαδή άνάλογες προσπάθειες δημιουργίας και διατηρήσεως συμφωνικής ορχήστρας στην πόλη μας σημείωναν άλλεπάλληλες άποτυχίες.

Ἡ πανηγυρική συναυλία τῆς Σ.Ο.Β.Ε.

Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ πριγκίπισσα Εἰρήνη, ἐτίμησαν τὴν προχθεσινὴν πανηγυρικὴν συναυλίαν τῆς ΣΟΒΕ, ἐχειροκρότησαν τοὺς ἐκτελεστάς καὶ ἀργότερον συνεχάρησαν θερμῶς τοὺς ἀρχιμουσικοὺς.

Μιά έπιτροπή για τὰ θέματα τῆς μουσικῆς

Ο Κ. ΚΑΠΝΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ

Στὸ ὑπουργεῖο Παιδείας συνεκροτήθη γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπὴ, προκειμένου νὰ προωθηθοῦν καὶ ἐπιλυθοῦν τὰ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τοὺς μουσικοὺς καὶ γενικώτερα τὰ μουσικὰ θέματα. Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι: Ὁ ἀκαδημαϊκὸς μουσουργὸς Πέτρος Πετρίδης, ὁ διευθυντὴς Καλῶν Τεχνῶν τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Παπαπάνος, ὁ γεν. διευθυντὴς τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς μουσουργός κ. Μεν. Παλλάντιος, ὁ γεν. διευθυντὴς τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας Ἀθηνῶν ἀρχιμουσικὸς κ. Θ. Βαθαγιάννης, ὁ μαέστρος καὶ συνθέτης κ. Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος, ἡ Κρινιώ Καλομοίρη, ὁ κ. Σόλων Μιχαηλίδης, ἐκπρόσωπος τοῦ Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐνώσεως Θεατρικῶν καὶ Μουσικῶν κριτικῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ γεν. γραμματέως τοῦ ὑπουργείου Παιδείας. Ἐν τῷ μεταξύ,

ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ ἀνακοινωθῇ ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων.

Στὴν Ρωσία

Ὁ Κώστας Καπνίσης ἀναχωρεῖ, 18 Ἰουνίου, εἰς τὴν Ρωσία, μαζί με τὴν Γιωάννα, γιὰ περιεῖσα ἐνὸς μηνὸς εἰς τὰς μεγαλύτερας πόλεις. Ὁ Καπνίσης θὰ διευθύνῃ ὀρχήστρα ἀποτελούμενη ἀπὸ 40 ὄργανα. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ συνθέτης πού εἶναι καὶ πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου, μετὰ τὸ ταξίδι του αὐτὸ ἀνταποκρίνεται καὶ ἀεὶ πρόσκλησι τῆς Ἐνώσεως Σοβιετικῶν Μουσουργῶν, πού ἀπεστάλη εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Π. Μ. Σ. Κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως, ὁ Καπνίσης θὰ μεταβῇ ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν Ρωσία.

Ὁ θιάσος Κολλεγίου

Προσωπικότητες τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου δείχνουν ζωρὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ θιάσου Ρεπερτορίου, πού συνεκρότησαν οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Κολλεγίου. Ἡ Ἑλλη Λοιμπέτη παρηκολούθησε πρόβες τοῦ ἔργου τοῦ Ὀσμφορν Ἐρωγισμένα νειάτα (ἡ ἐπρώτη 3 Ἰουνίου) καὶ ἔμεινε τοσοῦτο ἱκανοποιημένη, ὥστε εἶπε εἰς τὸν ὄργανωτὴ τοῦ θιάσου κ. Πλ. Μουσιῶνα ὑπολογίξῃ εἰς τὴν προσωπικὴν τῆς συμπαράστασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς εἰς τακτικὰς ἢ ἑκτακτὰς ἐκδηλώσεις τοῦ θιάσου Ρεπερτορίου καὶ τοῦ Κολλεγίου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπρώτην θὰ δοθῶν καὶ ἄλλες τρεῖς παραστάσεις: Σάββατο, 4 Ἰουνίου, Κυριακὴ καὶ Δευτέρα, πάντοτε εἰς 9 μ.μ.

Τὸ ζεῦγος Γκόρντον

Σήμερον τὸ βράδυ οἱ Ἀμερικανοὶ καλλιτέχνες Μάρτζορν Γκόρντον (σοπράνο) καὶ ὁ Νάθαν Γκόρντον (βιολοβίστας) δίδουν συναυλίαν εἰς τὴν Πάτρα γιὰ τὰ μέλη τῆς ἐκεῖ Φιλαρμονικῆς Ἐταιρίας. Συνοδεύει εἰς τὸ πιάνο ὁ κ. Κωστής Γαϊτάνος. Τὸ ρεσιτάλ ὀργανῶν εἰς τὸ Καλλιτεχνικὸν Γραφεῖον Ἀθηνῶν.

Ὁ Ρόκκου Ρόμπερτ

Ὁ φημισμένος Ἀμερικανὸς τραγουδιστὴς Ρόκκου Ρόμπερτ θὰ ἐμφανισθῇ μετὰ τὴν ὀρχήστραν του ὀλόκληρον τὸ καλοκαίρι εἰς κοσμικὸν κέντρον. Στὴν Ἀθήναν ἀνοίμενεται αὐριο τὸ μεσημέρι.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οί έκδηλώσεις τῶν «Δημητρείων»

ΑΥΡΙΟ : ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΕΘΑΥΡΙΟ : ΕΚΘΕΣΗ 19 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

Ἡ πρώτη συναυλία τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορείου Ἑλλάδος στὰ πλαίσια τῶν «Δημητρείων» (Θεσσαλονίκης) δίνεται αὐριο, Δευτέρα, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ ἀρχιμουσικοῦ Γ. Θυμῆ, καὶ μὲ σολίστ τὴν πιανίστα Λίλα Λαλασοῦνη. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς ἔργα :

«Δύο μικρὰ σκίτσα γιὰ ἔγχορδα» τοῦ Σ. Μιχαηλίδη, «Κοντσέρτο γιὰ πιάνο καὶ ὀρχήστρα ἀριθ. 3, σὲ ντὸ ἔλασ. ἔργο 37» τοῦ Μπετόβεν, καὶ τὴν «Συμφωνία ἀριθ. 1, σὲ ντὸ ἔλασ.» τοῦ Μπράμς.

Στὰ πλαίσια τῶν «Δημητρείων» ἐξ ἄλλου, ἐγκαινιάζεται μεθαύριο Τρίτη, στὴν αἴθουσα τῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐταιρίας «Τέχνη» Ἐκθεση 19 Θεσσαλονικέων ζωγράφων.

Τὴν Τετάρτη στὶς 6 μ.μ. στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (Ροτόντα) θὰ πραγματοποιηθεῖ ἕνα πρόγραμμα μὲ τὸν τίτλο «Βυζαντινοὶ ὕμνοι» ποῦ θὰ τὸ ἐκτελέσει τὸ συγκρότημα Βυζαντινῆς Μουσικῆς Χανίων Κρήτης μαζί μὲ τὴν 18 μελῆ ἐκκλησιαστικὴ χορωδία Ἀργυροστολίου Κεφαλληνίας.

Παραλλήλως γίνονται ἐντατικὲς δοκιμὲς τοῦ ὀρατορίου «Ἁγ. Δημήτριος» τοῦ Νίκου Ἀστρεϊνίδη, ποῦ θὰ ἐκτελεσθεῖ τὴν 17η Ὀκτωβρίου, ἀπὸ τὴν Συμφωνικὴ Ὀρχήστρα Βορείου Ἑλλάδος μὲ συμμετοχὴ τῆς 80μελοῦς χορωδίας τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ συνθέτη. Θὰ ἐμφανισθοῦν ὡς σολίστ ἡ ὑψίφωνος Φανὴ Ἀϊδαλῆ-Σαπουντζῆ (ἀφηγήτρια), ὁ τενόρος Βα-

σίλης Κοσμόπουλος, ὁ βαρύτονος Ν. Σουνδίκας, καὶ ὁ βαθύφωνος Ἀχιλλέας Τσάνταλος. Τὴ χορωδία θὰ διευθύνει ὁ Θεόδωρος Μιμίκος.

Συζήτηση περί μουσικής παιδείας στα σχολεία

Με ιδιαίτερον ενδιαφέρον αναμένεται η πραγματοποίηση τῆς δημοσίας συζητήσεως γιά τήν μουσική παιδεία στα σχολεία, πού οργανώνει ἡ «Τέχνη». Ἡ συζήτηση αὐτή θά διαρκέσῃ δύο ἡμέρες καί συγκεκριμένα τήν Τρίτη 24 Μαΐου καί τήν Τετάρτη 25 Μαΐου, ὥρα 8 μ.μ., στή στέγη τῆς ἐταιρίας. Στή συζήτηση αὐτή θά λάβουν μέρος οἱ κ.κ. Σόλων Μιχαηλίδης διευθυντής τοῦ κρατικοῦ ὠδείου Θεσσαλονίκης καί τῆς ΣΟΒΕ, Γιάννης Μάντακας διευθυντής τοῦ μουσικοῦ τμήματος τῆς παιδιστημιακῆς λέσχης, ὁ συνθέτης Γιώργος Σισιλιάνος, μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς μουσικῆς ἀκαδημίας, Κωνσταντῖνος Μερτζιανίδης, καθηγητής τῆς μουσικῆς Δ' γυμνασίου ἀρρεάνων Θεσσαλονίκης, Μιχάλης Ἀδάμης, συνθέτης καί διευθυντής παιδικῆς χορωδίας τῶν ἀνακτόρων καί Στέφανος Βασιλειάδης καθηγητής σχολικῆς μουσικῆς καί συνεργάτης τοῦ Κ.Ο.Β.Ε.

Ὅπως πληροφοροῦμεθα, οἱ ἀνωτέρω ὁμιλητές μέ τίς ἐισηγήσεις τους θά καλύψουν τό θέμα ἀπό πάσης ἀπόψεως. Στή συζήτηση θά μποροῦν νά πάρουν μέρος ὅλοι ὅσοι θέλουν, θά κληθοῦν δέ νά τήν παρακολουθήσουν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐκπαιδευτικοί.

Με τόν Σόλωνα Μιχαηλίδη

Ο κ. Σόλων Μιχαηλίδης όμιλεί για τις τελευταίες εμφανίσεις τής Σ.Ο.Β.Ε., για τόν νέο συνθέτη κ. Κώστα Νικήτα, για τις εμφανίσεις τής Σ.Ο.Β.Ε. κατά τήν θερινή περίοδο, για τήν κρατικοποίηση τής συμφωνικής μας όρχήστρας κ.λ.π.

«Η τελευταία συναυλία, τής 13ης Ιουνίου, άρχισε ό κ. Μιχαηλίδης, παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον, λόγω τής συμμετοχής τού διασήμου Ρώσσου βιολιστού Ι Μπεζρόντινι.

Η πρό τελευταία έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω τής συμμετοχής νέων καλλιτεχνών και τής πρώτης εκτελέσεως έργου ενός νέου Έλληнос συνθέτη.

Καθώς είναι γνωστόν, στή συναυλία τής προσεχούς Δευτέρας συμμετέχει ό νέος πιανίστας Ε. Ψωμιάδης, ό όποιός προεκρίθη κατάπιν διαγωνισμού. Επίσης μετέχουν δύο μέλη τής Σ.Ο.Β.Ε., ό κορυφαίος φλαουτίστας

μας κ. Γεώργ. Εύαγγέλου και ή δ. Άννα Ντιανχουίζεν, πού θα έρμηνεύσουν σέ πρώτη εκτέλεση στήν Ελλάδα, τό κοντσέρτο για φλάουτο, άρπα και όρχήστρα τού Μόζαρτ.

Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει σέ πρώτη εκτέλεση τή σουίτα για έγχορδα τού νέου Έλληνα συνθέτη κ. Κώστα Νικήτα. Η πρώτη εκτέλεση, σημειώνει τήν έναρξη τής σταδιοδρομίας ενός νέου Θεσσαλονικέως συνθέτη, πού καθ' όλες τις ενδείξεις, θα είναι επιτυχής. Πρόκειται για ένα νέο, πολύ προικισμένο και μέ αξιόλογη κατάρτιση. Είναι μαθητής μου και γι' αυτό είμαι σέ θέση νά εκτιμήσω τά πραγματικά προσόντα, τή σοβαρότητα τών προθέσεών του και τή βαθειά προσήλωσή του στήν αποστολή τού μουσουργού. Θα ήτο εύχης έργο — δυστυχώς τό άδείο δέν έχει τήν δυνατότητα νά χορηγήση ύ-

Ο νέος συνθέτης κ. Κώστας Νικήτας γεννήθηκε στή Θεσσαλονίκη τό 1940. Έσπούδασε πιάνο στήν τάξη τής καθηγήτριας δ. Ιωάννας Νεβέλκου κι έλαβε τό δίπλωμά του μέ άριστα και β' βραβείο τό 1961. Έμφανίστηκε ως σολίστ μέ τήν Σ.Ο.Β.Ε. στό πρόγραμμα εμφανίσεως νέων καλλιτεχνών τό 1964. Έσπούδασε άνώτερα θεωρητικά στήν τάξη τού διευθυντού κ. Σόλωνος Μιχαηλίδη κι έλαβε άντιστοιχώς τά πτυχία 1) άρμονίας, 2) ένοργανώσεως (1961), 3) άντιστιξέως (1963) και 4) Φούγγας (1964) όλα μέ άριστα. Από διετίας παρακολουθεί μαθήματα συνθέσεως στήν τάξη επίσης τού διευθυντού κ. Σόλ. Μιχαηλίδη.

ποτροφίες στό έξωτερικό — εάν κάποιος όργανισμός μπορούσε νά παραχωρήσει ύποτροφία τόσο στόν Κώστα Νικήτα όσο και σ' άλλους νέους καλλιτέχνες τής Θεσσαλονίκης, πού παρουσιάζουν τις δυνατότητες άνοδικής εξέλιξης. Τό θέμα τής κρατικοποίησης προχωρεί κατά τρόπο θετικό, αλλά μέ θραδύ, δυστυχώς ρυθμό. Τό σχέδιο νόμου εύρίσκεται στό γενικό λογιστήριο, στήν ύπηρεσία έπεξεργασίας τών νομοσχεδίων και πρόκειται νά ύπογραφη σήμερα από τόν γενικό διευθυντή. Κατόπιν θα προχωρήσει πρός τό Α.Σ.Δ.Υ. και έν συνεχεία άφού επανέλθη εις τό ύπουργείο παιδείας, θα κατατεθής στή βουλή.

Θά πρέπει πάντως ν' άσκηθής πίεση από τούς ενδιαφερομένους ύπουργούς, ώστε νά επιταχυνθής ό ρυθμός τής άπαιτουμένης διαδικασίας και νά υπερπηδηθούν τό ταχύτερο δυνατό, τά συνήθη γραφειοκρατικά εμπόδια.

Η Σ.Ο.Β.Ε. θα δώσει έν συνεργασία μέ τόν Ε.Ο.Τ. δύο συναυλίες, ανά μία στήν Καστοριά και στή Βέροια τήν 20ή και 21η Αύγουστου. Επίσης, στά πλαίσια τών τουριστικών εκδηλώσεων, έχουν ένταχθής δύο συναυλίες τού Σεπτεμβρίου πού θα γίνουν στό θέατρο τού δάσους, μέ σολίστ τούς διασήμους πιανίστες Ιστομίν και Χατζήνικο. Εκτός από αυτές, ή Σ.Ο.Β.Ε. θα δώσει εις τας 24 Αύγουστου στό θέατρο τού δάσους μία συναυλία, μέ σολίστ τόν διάσημο σιολιστή Σέριγκ.

Εις τό φεστιβάλ Άθηνών δέν θα λάβη μέρος ή όρχήστρα μας, διότι δέν εκλήθη. Νομίζω, πάντως, ότι έφ' όσον τό φεστιβάλ Άθηνών, αποτελεί τήν κυρία καλλιτεχνική μας εκδήλωσή σέ πανελλήνια κλίμακα, θα πρέπει κατά κάποιο τρόπο νά εκπροσωπούνται και άλλα τμήματα τής χώρας μέ καλλιτέχνες πού μπορούν βεβαίως νά σταθούν στό επίπεδο τού φεστιβάλ. Πιστεύω ότι τέτοιοι καλλιτέχνες ύπάρχουν στήν πόλη μας.

Σεμινάρια προτείνονται στὰ πλαίσια τῶν «Δημητρείων»

Τὴν ὀργάνωσι σεμιναρίου, Πανελληνίου καὶ Μεσογειακοῦ Μουσικοῦ Διαγωνισμοῦ, στὸ πλαίσιο τῶν «Δημητρείων», ἐπρότεινε σὲ συνομιλία τοῦ μὲ συντάκτη τῆς «Μ» ὁ διακεκριμένος συνθέτης καὶ μαέστρος Σόλων Μιχαηλίδης, διευθυντῆς τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορ. Ἑλλάδος.

Μᾶς εἶπε εἰδικώτερα ὁ κ. Μιχαηλίδης σὲ συνέντευξι πού μᾶς παρεχώρησε πρὶν λίγες μέρες στὴν Θεσσαλονίκη:

1 Ἐπὶ τέλους, ἀναγνωρίζεται ἡ ἔθνη καὶ πολιτιστικὴ σημασία τοῦ ρόλου πού μπορεῖ ἡ Θεσσαλονικὴ νὰ παίξῃ στὸν βορειοελλαδικὸ ἰδιαίτερα χῶρο. Ζητούσαμε ἀπὸ χρόνια τὴν καθιέρωσι ἑνὸς φεστιβάλ στὴν μακεδονικὴ πρωτεύουσα, τὸ ὁποῖον νὰ προσιδιάξῃ στὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοσι τῆς πόλεως.

2 Πιστεύουμε πῶς ὁ νέος θεσμὸς θὰ συντελέσῃ ἀποφασιστικὰ στὴν ἀναβίωσι τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν βυζαντινὴ παράδοσι τῆς πόλεως, στὴν προβολὴ τῶν ἐθνικῶν καλλιτεχνικῶν δυνάμεων καὶ στὴν ἀνύψωσι τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐπιπέδου στὴν Βόρειο Ἑλλάδα.

3 Γιὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ὅλα αὐτὰ νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ στηριχθοῦμε κατὰ κύριο λόγο στὶς δικές μας δυνάμεις, προσπαθώντας νὰ ἀξιοποιήσουμε ὅσο πῶς πολὺ μπορούμε τὴν παρουσία, τὴν σύμπραξι διαπρεπῶν ξένων καλλιτεχνῶν. Εἶναι δυνατὸν, λ.χ., νὰ ὀργανώσουμε ἐτήσιο σεμινάριο, ὅπου θὰ διδάσκουν ξεχωριστὰ ξένοι καὶ δικοὶ μας καλλιτέχνες.

4 Παράλληλα πρὸς τὰ «Δημητρεία» θὰ μπορούσε νὰ ὀργανοῦται ἀνά διετία ἢ τριετία πανελλήνιος μουσικὸς διαγωνισμὸς γιὰ νέους ἢ καὶ διεθνῆς, περιοριζόμενος στὶς μεσογειακές ἢ μεσοανατολικές χώρες. Ὁ διαγωνισμὸς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι συνθέσεως ἔργων ἐμπνευσμένων ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία ἢ παράδοσι (πανελλήνιος) ἢ ἐκτελέσεως: πιάνου, τραγουδιοῦ κλπ. (διεθνῆς).

Πρῶτες ἐκτελέσεις ἐλληνικῶν ἔργων

Ὁ κ. Μιχαηλίδης μᾶς ἀπεκάλυψε, ἐπίσης, ὅτι ἡ Σ.Ο.Β.Ε. θὰ παρουσιάσῃ τὸν χειμῶνα σὲ πρώτη ἐκτέλεσι ἔργα Μενέλαου Παλλάντιου, Γιώργου Σισιλιάνου καὶ Γιώργου Καζάσογλου, καθὼς καὶ ἓνα δικό του κοιντσέρτο γιὰ πιάνο.

Ἡ περὶ μουσικῆς συζήτησις εἰς τὴν «Τέχνην»

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς «Τέχνης», Κομνη-
νῶν 4, ἀρχίζει σήμερον 8.15 μ.μ. ἡ δημο-
σία συζήτησις περὶ τῆς μουσικῆς εἰς τὴν
ἐκπαίδευσιν. Τὸ σημερινὸν πρόγραμμα ἔ-
χει ὡς ἑξῆς: Ὁ κ. Σ. Μιχαηλίδης, διευ-
θυντῆς τοῦ κρατικοῦ ᾠδείου Θεσσαλονίκης
καὶ τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας βορείου
Ἑλλάδος, θὰ ἀναπτύξῃ τὸ θέμα: «Ἡ ση-
μασία τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς στὰ
σχολεῖα», ὁ κ. Γιάννης Μάντακας, διευ-
θυντῆς τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ πανε-
πιστημίου «Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς
μουσικῆς παιδείας στὰ ἑλληνικὰ καὶ στὰ
σχολεῖα ἄλλων κρατῶν» καὶ ὁ κ. Γιάννης
Ἰωαννίδης, συνθέτης, καθηγητῆς μουσικῆς
εἰς τὸ ἀμερικανικὸν κολλέγιον θηλέων Ἀ-
θηνῶν «Ὁργάνωσις τοῦ μαθήματος μουσι-
κῆς ἐπὶ νέων βάσεων καὶ γενικώτερα τῆς
μουσικῆς παιδείας στὰ σχολεῖα καὶ στὶς
παιδαγωγικὰς ἀκαδημίας». Θὰ λάβουν μέ-
ρος ἐπίσης οἱ κ.κ. Γ. Σισιλιάνος, συνθέ-
της, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς μουσικῆς
ἀκαδημίας, Κων. Μερτζιανίδης, καθηγητῆς
μουσικῆς Δ' γυμνασίου ἀρρένων Θεσσαλο-
νίκης, Μιχάλης Ἀδάμης, συνθέτης, καθη-
γητῆς σχολικῆς μουσικῆς, διευθυντῆς παι-
δικῆς χορωδίας ἀνακτόρων, Στέφ. Βασι-
λειάδης, καθηγητῆς σχολικῆς μουσικῆς, δι-
ευθυντῆς χορωδίας, μουσικὸς συνεργάτης
τοῦ κρατικοῦ θεάτρου. Αὐριον, ὅποτε ἡ
συζήτησις θὰ λήξῃ, θὰ ὁμιλήσουν ὁ κ.
Γιώργος Σισιλιάνος μέ θέμα «Ἐκπαίδευσις
καθηγητῶν σχολικῆς μουσικῆς, ὀργάνωσις
σχολῆς καθηγητῶν σχολικῆς μουσικῆς, δι-
δακτέα ὕλη, προσωπικόν, δημιουργία ὑπευ-
θύνου ὀργάνου γιὰ τὴν σχολικὴ μουσικὴ
στὸ ὑπουργεῖο παιδείας». Οἱ κ.κ. Ν. Ἀ-
δάμης καὶ Στ. Βασιλειάδης «Σύνθεσις ἔρ-
γων σχολικῆς μουσικῆς, σχολικὲς μουσι-
κὲς ἐκδόσεις, ἐποπτικὰ ὄργανα διδασκα-
λίας». Ὁ κ. Γιάννης Μάντακας «Συνῆ-
τησις σχολικῶν χορωδιῶν».

Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑ- ΗΛΙΔΗΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Ὁ διευθυντὴς τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχή-
στρας Βορείου Ἑλλάδος Σόλων Μιχαηλί-
δης προσεκλήθη νὰ διευθόνῃ σειρά συν-
αυλιῶν στὸ Βουκουρέστι καὶ ἄλλες πό-
λεις τῆς Ρουμανίας.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ Γ. ΜΕΛΦΟΥ

Μιά όμορφη, όσο και πρωτότυπη προσφορά της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη» στάθηκε η δημόσια συζήτηση γύρω απ' το τόσο ζωτικό θέμα: «Η μουσική στην εκπαίδευση». Η συζήτηση αυτή βασισμένη στην πειραματική καθήγησή των σχολικών κυρίως μουσικών ήταν αρκετά διαφωτιστική. Στη δημόσια αυτή συζήτηση προέδρευσε ο κ. Σόλων Μιχαηλίδης, διευθυντής Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και ΣΟΒΕ, πήραν δέ μέρος, ως εισηγητές ο κ. Γιάννης Μάντακας, διευθυντής μουσικού τμήματος πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ο κ. Σισιλιάνος, συνθέτης, ο κ. Μιχάλης Αδάμης συνθέτης, ο θηγητής σχολικής μουσικής, διευθυντής παιδικής χορωδίας Β. Ανακτόρων και ο κ. Στέφανος Βασιλειάδης, καθηγητής σχολικής μουσικής διευθυντής του Κ.Θ.Β.Ε.

Η προσφορά όλων ήταν αξιόλογη, κι' οι παρατηρήσεις τους σωστά τοποθετημένες. Κάτι, όμως ξένοι από την έρξη, ήταν πώς, ενώ ανάμεσα στους εισηγητές αναφέρονται ένα δισμα πολύ γνωστό στη Θεσσαλονίκη, το κ. Κωνσταντίνου Μερτζανίδη, καθηγητού σχολικής μουσικής, στην ουσία, έμεινε στο περιθώριο και η ουσιαστική άπουσία του, μπορεί να χαρακτηριστεί, ως έμπαιγμαγός για την τάξιν των εν ενεργεία καθηγητών σχολικής μουσικής στην Θεσσαλονίκη. Η εθδώνη, φοβόμαι, ότι θορνεί βασικά τον έμπνευστή αυτής της συζήτησως, τον κ. Γιάννη Μάντακα.

Παρατρέχοντας, τό τόσο λεπτό,

άλλά και ζωτικό σημείο θα έπισημάνω ώρισμένα άλλα: Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε την 24ην και 25ην τρέχοντων, στη στέγη της «Τέχνης». Τα θέματα των εισηγήσεων, κατατοπιστικά, δημιουργήσαν μία ζοφερή εικόνα άπογγωνικής την πρώτη μέρα, ενώ τη δεύτερη μέρα μία μικρή έλπίδα για τό μέλλον. Βέβαια και από τις εισηγήσεις, και από τις γνώμες που αντηλλάγησαν στη συζήτηση που έπικολούθησε, διαφαίνεται τό θαρρό χρέος της γενιάς που θα λείψει τό έδαφος για να δημιουργήσει έλληνική μουσική παράδοση και την ανάγκη Ιεραποστολικής προσπάθειας των καθηγητών σχολικής μουσικής που θα συντελέσουν σαν πρωτότοποι.

Η εισηγήση του κ. Σόλωνος Μιχαηλίου ήταν σχετικά με την ανάγκη της μουσικής στα σχολεία. Η μουσική, είπε, έπιδρα τό παιδί τό μορφώνει, τό ψυχαγωγεί γι' αυτό και είναι ένα πανεύχοιο όπλο στο χέρι των εκπαιδευτικών. Η εισηγήση αυτή περιεκτική και άνω γνωριστική δεν έφθνε περιθώρια για μία εύρτερη συζήτηση. Ακολούθησε η εισηγήση του κ. Γιάννη Μάντακα που ήταν μία στατιστική παρουσίαση της θλιβεράς κατάστασης της ελληνικής μουσικής παιδείας, εν αντιθέσει με σχολεία ξένων κρατών. Η τρίτη και η τελευταία εισηγήση της πρώτης μέρας ήταν και η πιο ουσιαστική. Ο κ. Γεώργιος Σισιλιάνος μάς έδωσε στοιχεία για ένα καλύτερο όπιο. Μίλησε για μία ριζική άναμόρφωση, προτείνοντας σαν βασική ενέργεια, την ίδρυση μουσικής

ακαδημίας, όπου θα ειδικεύονταν οι μέλλοντες καθηγητές Μ.Ε. Η διδασκία ύλη της μουσικής αυτής ακαδημίας, όπως έξετέθη, είναι πολύ σωστή, υπάρχει, όμως κάποιο σημείο, που δημιουργεί αμφιβολίες. Ποιός, ή ποιοί θάουσι οι κατάλληλοι καθηγητές αυτού του μουσικού ίδρύματος; Όλα τά νεότερα συστήματα διδασκαλίας, ή άρμονία ή αντίστιξη, ή μορφολογία, ή εκμάθηση παιδικού αλλού, οργανωγασία, τά λαογραφικά στοιχεία, κλπ. δεν έχουν ανάγκη, τόσο από τη δημιουργία ενός συμβουλευτικού σώματος στό ύπουργείο Παιδείας, όσο από ειδικευμένους καθηγητές που όλα θά τά άνάουσι, όχι στό πεδίο της γνώσης, αλλά στην πολυχρόνη μαθησία τους στό έπάγγελμα του καθηγητού μουσικής.

Νομίζω, δυστυχώς, δατι στερούμεθα, καταλήλου διδακτικού προσωπικού που ό γνώσεις του, νέχουν μετουσιωθεί σε πράξη. Σή μέρα άπλάως πειραματίζονται, όσο διδάσκουν πολλά χρόνια στα σχολεία Μ.Ε.

Στή συζήτηση που άκολούθησε τετίσθηκε, πώς θάουσι καλύτερα νό μύ ύπάρχουν μουσικοί στα σχολεία, παρά νά ύπάρχουν ό μέτριοι καθηγητές.

Νομίζω, πώς κάθε ειδικότης ή ποτελείται από μία ποιστική κλίμακα καθηγητών. Στην περίπτωση, όμως των καθηγητών μουσικής, έπειδή, είναι λίγοι, πιο εύκολα φανταίνται ό άνεπαρκείς.

Ο πρώτος εισηγητής της δεύτερης μέρας κ. Γιάννης Ίωαννιδης, εισηγήθηκε τίς νέες βασικές πάνω στις όποιες πρέπει νά γίνεται τό μάθημα της μουσικής, αρχίζοντας από τά πρώτα του σχολικού ήθηματος. Τό έλο πρόγραμμα και ή ανάγκη για εκμάθηση παιδικού αλλού, ήταν πολύ σωστά, αλλά, ως

ημειώθη, ότι ό εισηγητής μιλούσε έ βάση τό παιδί της 'Αθήνας και γι' τό παιδί των άκρικών περιόων που ζή, κινείται και μορφώνεται κάτω από δυσμενεστάτους όρους διαβίωσης. Μίλησε για μία ήσια δαπάνη 25.000 άρχ. για ν προμήθεια παιδικών αλλών, κι' σφαλώς θά του έδιεφυε πώς και, τόσο στέλλονται τετράδια και λύβια στα παιδιά αυτά. Θίγα την την λεπτομέρεια, πιστευόμενος, πώς τό προτεινόμενο πρόγραμμά πρέπει νάχη έφαρμογή σ' όλη ή 'Ελλάδα.

Ο δεύτερος εισηγητής κ. Στέφανος Βασιλειάδης, εισηγήθηκε τό θέμα «Συνέλευση έργων σχολικής μουσικής και σχολικής μουσικής εκδόσεις». Είναι πολύ επιφυλακτικός κ' προς την χρησιμότητα ενός έπειου βοηθήματος για τους καθηγητές μουσικής, διότι άσφαλώς ό άριστες γενιές θάουσι σήση, όπιο θά καταστή δυνατή ή χρήση όι και δέν ξερούμε τί θά κάουσι ή κατοπίσεις. Ακολούθησε ο κ. Μιχ. Αδάμης με θέμα: «Εποπτικά όργανα διδασκαλίας». Όλα βέβαια σωστά τοποθετημένα, αλλά και συζητήσια. Ο κύκλος των εισηγήσεων, έκλεισε με μία πληροφοριακή εισηγήση «Συναντήσεις σχολικών χορωδιών από τον κ. Γιάννη Μάντακα».

Η συζήτηση που άκολούθησε διεξήθη μέλλον ακαδημαϊκά, άφου ό περισσότεροι δέν έξισαν από κοντά την ανάγκη του παιδιού για τό μουσική. Είναι, τόσο φλόγον, τό θέμα, που θάπρεπε νά γίνη γνωστό περισσότερο, ως μία ανάγκη εκπαιδευτική και όχι, ως μία γενική προσφορά.

Από ή συζήτηση θάπρεπε νά γίνη σε μία εύθετώτερη ήμερομηνία για τους εκπαιδευτικούς, γιατί ειδικά τώρα, άλλοι είναι άπασχολημένοι με την προετοιμασία γυμνασίων επίδειξων, κι' άλλοι προσπαθούν νά κάλυσουν τίς λίγες μέρες, πρό τό τέλος των μαθημάτων, με πρόχειρα διαγωνίσματα. Η ό συμπλήρωση ποικίλες άλλες έργασιας.

Θὰ πραγματοποιηθῆ τὴν Τρίτη καὶ Τετάρτη

Συζήτηση γιὰ τὴ μουσικὴ στὰ σχολεῖα

Ἡ συζήτηση γιὰ τὴν μουσικὴ παιδεῖα στὰ σχολεῖα, ποὺ ὀργανώνεται μὲ πρωτοβουλία τῆς Μακεδονικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἑταιρίας «Τέχνη», θὰ παρουσιάσῃ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τόσο ἀπὸ ἀποψη ὁμιλητῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀποψη θεμάτων. Κατωτέρω παραθέτομεν τὸ πλήρες πρόγραμμα τῆς διήμερου αὐτῆς ἐκδηλώσεως:

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ

(Τρίτη 24 Μαΐου, ὥρα 8 μ.μ.)

1. Ὁ κ. Σόλων Μιχαηλίδης, διευθυντῆς τοῦ κρατικοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ΣΟΒΕ. Θέμα: «Ἡ σημασία τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς στὰ σχολεῖα».
2. Ὁ κ. Γιάννης Μάντακας, διευθυντῆς τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ πανεπιστημίου. Θέμα: «Ἡ σημερινὴ κατάσταση τῆς μουσικῆς παιδείας στὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ σχολεῖα ἄλλων κρατῶν».
3. Ὁ κ. Γιάννης Ἰωαννίδης, συνθέτης, καθηγητῆς μουσικῆς στὸ Κολλεγίο Θηλέων Ἀθηνῶν. Θέμα: «Ὁργάνωση τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς ἐπὶ νέων βάσεων καὶ γενικώτερα τῆς

μουσικῆς παιδείας στὰ σχολεῖα καὶ στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες.

Θὰ λάβουν μέρος ἐπίσης, οἱ κ. κ. Γιώργος Σιαλιάνος, συνθέτης, μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας, Κωνσταντῖνος Μερτζιανίδης, καθηγητῆς μουσικῆς Δ' Γυμνασίου Ἀρρέ-

ων Θεσσαλονίκης, Μιχάλης Αδάμης, συνθέτης, καθηγητῆς σχολικῆς μουσικῆς, διευθυντῆς χορωδίας Ἀνακτόρων, Στέφανος Βασιλειάδης, καθηγητῆς σχολικῆς μουσικῆς, διευθυντῆς χορωδίας, μουσικός συνεργάτης τοῦ Κ.Θ.Β.Ε.

Θὰ ἀκολουθήσῃ συζήτηση.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΗΜΕΡΑ

(Τετάρτη 25 Μαΐου, ὥρα 8 μ.μ.)

1. Ὁ κ. Γιώργος Σιαλιάνος, θέμα: «Ἐκπαίδευση καθηγητῶν σχολικῆς μουσικῆς, ὀργάνωση σχολικῆς μουσικῆς, διδακτέα ὕλη» «Δημιουργία ὑπευθύνου ὄργανου γιὰ τὴν σχολικὴν μουσικὴν στὸ ὑπουργεῖο Παιδείας».
  2. Οἱ κ.κ. Ἀδάμης καὶ Βασιλειάδης, θέμα: «Σύνθεση ἔργων σχολικῆς μουσικῆς, σχολικὲς μουσικὲς ἐκδόσεις, ἐποπτικὰ ὄργανα διδασκαλίας».
  3. Ὁ κ. Γιάννης Μάντακας, θέμα: «Συναντήσεις σχολικῶν χορωδιῶν».
- Μετὰ τὸ πέρας τῶν εἰρηγήσεων τῆς δευτέρας ἡμέρας, θὰ ἀκολουθήσῃ συζήτηση καὶ θὰ καθληθῆ προσπάθεια νὰ ἐξαχθῶν συμπεράσματα.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΣΤΗΝ «ΤΕΧΝΗ»

Χαμηλὸ τὸ ἐπίπεδο μουσικῆς παιδείας

● ΔΕΝ ΕΠΙΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ἦτο ἡ συζήτησις πού ἐγένετο στήν αἴθουσα τῆς «Τέχνης» τὴν Τρίτη καὶ Τετάρτη γιὰ τὴν μουσικὴ ἐκπαίδευσιν στήν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, διευθυντῆς τῆς ΣΟΒΕ καὶ τοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης ἀνέλυσε τὴν σημασίαν τῆς μουσικῆς γιὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ παιδιοῦ καὶ ὑπεγράμμισε τὴν σπουδαιότητα τοῦ μαθήματος εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ὑπέδειξεν τρόπον θεραπείας τῆς.

Ὁ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ, διευθυντῆς τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ Πανεπιστημίου, περιέγραψε τὴν κατάστασιν πού ἐπικρατεῖ στὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα σὲ σύγκρισιν μὲ τὰ σχολεῖα τῶν ξένων κρατῶν καὶ ἀνέφερε στοιχεῖα πού κατέπληξαν τὸ ἀκροατήριον γιὰ τὸ πόσο χαμηλὰ βρίσκεται ἡ Ἑλλάς στὸν τομέα αὐτόν.

Ὁ κ. Γ. ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ, μέλος τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀνεφέρθη, στήν ἐκπαίδευσιν τῶν καθηγητῶν τῆς μουσικῆς καὶ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ προγράμματος τοῦ ὑπουργείου γιὰ τὴν μουσικὴ ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν καθηγητῶν στήν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, συνθέτης καὶ καθηγητῆς

τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου, ἔκανε συγκεκριμένους προτάσεις γιὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς στὰ σχολεῖα καὶ τὶς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας.

Ὁ κ. ΜΙΧ. ΑΔΑΜΗΣ, συνθέτης καὶ διευθυντῆς Παιδικῆς Χορωδίας τῶν Ἀνακτόρων ἀνεφέρθη στὰ ἐποπτικὰ ὄργανα διδασκαλίας καὶ ὑπεγράμμισε τὴν ἀνάγκην προμηθείας ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῶν ἀπαραιτητῶν ὀργάνων πού θὰ συμβάλουν στήν ἐκπαίδευσιν τοῦ μαθητοῦ.

Ὁ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ τέλος, ἀνεφέρθη στήν ὁργάνωσιν συγκροτήσεως σχολικῶν χορωδιῶν.

Στὴν συζήτησιν πού ἐπηκολούθησε διετυπώθησαν συγκεκριμέναι καὶ πρακτικαὶ λύσεις.

Τὰ κυριώτερα συμπεράσματα εἶναι:

● Στὴν Ἑλλάδα τὸ ἐπίπεδον τῆς μουσικῆς ἐκπαίδευσεως εἶναι σὲ πολλὴ θλιβερὴ κατάστασιν.

● Δὲν ὑπάρχουν κατάλληλα πρόσωπα γιὰ νὰ δώσουν τὴν ἀνάλογον μὀρφωσιν στοὺς μαθητάς.

● Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ μεταβολὴ τοῦ τρόπου διδασκαλίας τῆς μουσικῆς.

● Δὲν ἐπιδεικνύεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ κράτος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἡγεσίαν τὸ ἀνάλογο ἐνδιαφέρον.

● Μὲ ἐλαχίστη δαπάνη θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν θαύματα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την χθεσινή δημόσια συζήτηση για τη μουσική παιδεία στα σχολεία. Μερικοί από τους εισηγητές.

'Ανύπαρκτη ή μουσική παιδεία στη χώρα μας

Ακρως ενδιαφέρουσα υπήρξε η χθεσινή πρώτη ημέρα της συζήτησης για τη μουσική εκπαίδευση στα σχολεία, συζήτηση που την ώργάνωσε με πολλή φροντίδα η ΤΕΧΝΗ στο έντεχνό της. Το βασικότερο συμπέρασμα της συζήτησης ήταν ότι η μουσική παιδεία στα ελληνικά σχολεία είναι ανύπαρκτη. Οι εισηγητές με χαρακτηριστικές εκφράσεις και εύγλωττα στοιχεία επισήμαναν την θλιβερή κατάσταση που επικρατεί και συζήτησαν με το ακροατήριο τα προκείμενα προβλήματα.

ΣΩΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΔΕΝ ΝΟΕΙΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΜΟΥΣΙΚΗ

Πρώτος εισηγητής ήταν ο κ. Σώλων Μιχαηλίδης, διευθυντής του Κρατικού Ωδείου και της συμφωνικής ορχήστρας στην πόλη μας. Θέμα της εισήγησης του ήταν «Η σημασία του μαθήματος της μουσικής στα σχολεία». Ο ομιλητής, αφού υπεγράμμισε την σοβαρότητα και την πολυμορφία του θέματος της συζήτησης έτόνισεν ότι, τρία θα είναι τα βασικά σημεία της συζήτησης: 1) Η υποκράμηση της σημασίας του μαθήματος της μουσικής, 2) η διαπίστωση των αδυναμιών και 3) η εξεύρεση μέσων θεραπείας.

Συνεχίζοντας ο κ. Μιχαηλίδης είπεν ότι, είναι προφανές η σημασία της μουσικής παιδείας και έτόνισεν, ότι δε νοείται εκπαίδευση χωρίς μουσική, ή όποια, με τη δύναμη του ρυθμού, τη μελωδία, την ευστροφία και τον συνδυασμό των ήχων, επιδρά στο πνεύμα και στη ψυχή του παιδιού. Μπορεί να μην είναι δυνατόν να καταλάβουμε πώς γίνεται αυτό, αλλά είναι σαφές ότι οι δυνατότητες της μουσικής είναι απέραντες. Από το πιο απλό παιδικό τραγούδι μέχρι την πολυσύνθετη συμφωνία η μουσική γοητεύει όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως ηλικίας, τόπου κλπ. Ιδιαίτερα επιδρά η μουσική στο παιδί, το οποίο συγχρόνως ψυχαγωγείται και μορφώνεται. Συνεπώς η μουσική είναι στα χέρια των εκπαιδευτικών, ένα πανίσχυρο όπλο. Στην Ελλάδα τα σχολεία δεν έχουν συλλάβει αυτή τη σπουδαιότητα. Όταν σκεφθούμε πώς ο Πλάτων θεωρούσε τη μουσική σαν ένα από τους κύριους παράγοντες της δημιουργίας μιάς ιδανικής πολιτείας, τότε καταλαβαίνουμε τί μειονέκτημα είναι η μη άρτια μουσική παιδεία στα σχολεία μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ, Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΙΝΑΙ ΑΠΕΡΙΓΡΑΠΤΗ

Ακολούθησε η εισήγηση του κ. Γιάννη Μάντακα, διευθυντού του μουσικού τμήματος του πανεπιστημίου. Θέμα του ήταν: «Η σημερινή κατάσταση της μουσικής παιδείας στα ελληνικά και στα σχολεία των ξένων κρατών».

Ο ομιλητής άρχισε με την χαρακτηριστική φράση: «Σήμερα η κατάσταση της μουσικής παιδείας στη χώρα μας είναι απεριγράπτη». Συνεχίζοντας ο κ. Μάντακας είπεν ότι, στα δημοτικά σχολεία δεν υπάρχει καθόλου μουσική παιδεία. Τα παιδιά διδάσκονται να ψάλλουν τραγούδια, αλλά διδάσκονται λανθασμένα. Οι δάσκαλοι δεν δικάσκονται στις παιδαγωγ. ακαδημίες μουσική και συνεπώς δεν είναι δυνατόν να διδάξουν. Αλλά και στα γυμνάσια το μάθημα της μουσικής είναι παραγκωνισμένο. Στην περιοχή Θεσσαλονίκης υπάρχουν 56 γυμνάσια και λύκεια. Υπάρχουν, εν συνόλω, δύο καθηγητές μουσικής. Το μάθημα που γίνεται είναι ανεπαρκέστατο. Το κορωδιακό τραγούδι είναι άγνωστο. Η μόρφωση των καθηγητών στα όδεια είναι ελλιπέστατων στα όδεια είναι ελλιπέστατων στα όδεια είναι ελλιπέστατων. Αυτό που το αποκτούν υποβάλλονται σε μία μάλλον ανεπαρκή εξέταση στο υπουργείο παιδείας και διορίζονται καθηγητές μουσικής στα γυμνάσια. Έποπεία δεν υπάρχει αφού δεν υπάρχει επιθεωρητής μουσικής. Έτσι τον καθηγητή της μουσικής τον εποπτεύει κάποιος θεολόγος.

Συνεχίζοντας ο κ. Μάντακας έδωσε εκπληκτικά στοιχεία για την μουσική παιδεία που εφαρμόζεται στα γερμανικά, γαλλικά και αγγλικά σχολεία. Η κατάσταση είναι εντελώς αντίθετη απ' ότι γίνεται στην Ελλάδα. Δάσκαλοι και καθηγητές είναι άρτια εκπαιδευμένοι, υπάρχουν δε και ειδικές μουσικές σχολές. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε ότι στη Γερμανία υπάρχουν 6.000 σχολικές κορωδίες. Γενικά τονίσθηκε ότι η μουσική παιδεία στις χώρες της Ευρώ-

πης και στις Η.Π.Α. είναι οργανωμένη και μεθοδική.

Γ. ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ, ΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τρίτος και τελευταίος εισηγητής της πρώτης ημέρας της δημοσίας συζήτησης, ήταν ο γνωστός συνθέτης Γιώργος Σισιλιάνος μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Μουσικής Ακαδημίας. Θέματά του «Εκπαίδευση καθηγητών σχολικής μουσικής, οργάνωση σχολής καθηγητών σχολικής μουσικής, διδακτέα ύλη, προσωπικό» και «Διευρυμένη υπεύθυνος οργάνου για τη σχολική μουσική στο υπουργείο παιδείας».

Κατ' αρχήν ο κ. Σισιλιάνος αναφέρθηκε στην υπάρχουσα νομοθεσία για τη μουσική παιδεία και έτόνισεν, ότι προβλέπονται μεν σκοποί και επιδιώξεις, δεν προβλέπεται όμως πούθενά πώς θα επιτευχθούν. Τα προβλήματα, κατά τον ομιλητή, είναι δύο: Η κατάρτιση της διδακτέας ύλης και η μόρφωση ικανών δασκάλων. Για το πρώτο πρόβλημα θα γίνει σχετική συζήτηση σήμερα. Αναφερόμενος στο θέμα των καθηγητών, ο ομιλητής είπεν, ότι ενώ όλοι οι άλλοι καθηγητές του γυμνασίου, έχουν κάνει συγκεκριμένες σπουδές, ο καθηγητής της μουσικής μειονεκτεί. Δύο είναι οι λόγοι: (α) το σύστημα διδασκαλίας είναι απροσχετικό και (β) τα πτυχία δίδονται άσασάνιστα. Συμπερασματικά μπορεί να πη κανείς, ότι:

1. Οι καθηγητές δεν έχουν προβληματισθεί πάνω στη μουσική παιδεία.
  2. Η μόρφωσή τους είναι ελλιπής.
  3. Άγνωστών τα σύγχρονα συστήματα διδασκαλίας.
- Το πρόβλημα είναι πώς θα αντιμετωπισθεί η υπάρχουσα κατάσταση. Βασική είναι η έλλειψη ανώτατης μουσικής παιδείας στην Ελλάδα. Συνεχίζοντας ο κ. Σισιλιάνος, είπεν τα εξής:
- α) Χρειάζονται καλοί καθηγητές, απόφοιτοι μουσικής ακαδημίας ή ανώτερης σχολής μουσικής. Θα εισάγονται σ' αυτήν όσοι θα έχουν πτυχίο Ωδείου και θα παρακολουθούν συγχρονισμένο και πλουσιώτατο πρόγραμμα μαθημάτων.
  - β) Είναι ανάγκη να βελτιωθεί η μόρφωση των σημερινών καθηγητών με παρακολούθηση μαθημάτων σε ειδικά σεμινάρια. Υπάρχουν σήμερα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ: ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛΙΔΑ

Για την μουσική εκπαίδευση

ΘΕΤΙΚΩΤΑΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ "ΤΕΧΝΗΣ"

Με θετικά αποτελέσματα έκλεισε χθές η δημόσια συζήτηση για την μουσική εκπαίδευση. Όπως χαρακτηριστικά είπε ο πρόεδρος της «Τέχνης» καθηγητής κ. Πολίτης, η πρώτη ημέρα της συζητήσεως τέλειωσε με άπαισιόδοξα συμπεράσματα, ενώ χθές επεκράτησε αισιοδοξία. Ίσως αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι ενώ κατά την πρώτη ημέρα η συζήτηση εντοπίστηκε στην επικρατούσα κατάσταση, χθές προχώρησε σε πιο πρακτική αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνοδεύθηκε από συγκινητικές προσφορές.

**ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ,
ΔΕΝ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ
ΟΥΤΕ 25.000 ΔΡΑΧΜΕΣ**

Πρώτος εισηγητής της χθεσινής ημέρας ήταν ο κ. Γιάννης Ιωαννίδης, συνθέτης, καθηγητής μουσικής στο αμερικανικό κολλέγιο θηλέων στην Αθήνα. Θέμα: «Οργάνωση του μαθήματος της μουσικής επί νέων θάσεων και γενικότερα της μουσικής παιδείας στα σχολεία και στις παιδαγωγικές ακαδημίες». Ο όμιλητής είπε κατ' αρχήν ότι γενικά είναι η διαπίστωση ότι τα πράγματα δεν πάνε καλά και διευκρίνισε πώς το πρόβλημα είναι τι και πώς θα διδασχθώ. Έτόνισε κατόπιν ότι με τον εμπλουτισμό της ύλης και την συστηματικότερη διάρθρωση θα εξαφανισθούν τα θλιβερά φαινόμενα που επικρατούν σήμερα. Βασική αιτία του κακού είναι ότι οι αρμόδιοι δεν είναι κατατοπισμένοι στα θέματα της μουσικής. Συνεπώς θα πρέπει να καταρτισθώ ένα νέο πρόγραμμα που αφ' ενός μόν θα δώση στους νέους την δυνατότητα να σπουδάσουν, αφ' ετέρου δε θα διαφωτίση τους ιθύνοντες για τη σπουδαιότητα της μουσικής εκπαίδευσης. Η μουσική εκπαίδευση θα πρέπει να αρχισθώ από το δημοτικό. Στις πρώτες τάξεις θα διδάσκονται μονοφωνικά τραγούδια. Από την τετάρτη τάξη θα εισάγεται το όργανο, ένας αυλός που στοιχίζει 8 δραχμές. Υπολογίσθηκε ότι το κράτος θα πρέπει να καταβάλη στην αρχή 25.000 δραχμές και ύστερα κάθε χρόνο 6.000 δραχμές. Με τον τρόπο αυτόν θα εξασφαλισθώ για όλα τα Έλληνόπουλα η διδασκαλία της μουσικής με αυλό και φωνή. Κι' όμως η σχετική δα-

πάνη δεν εγκρίνεται. Συνεχίζοντας ο κ. Ιωαννίδης εξέθεσε λεπτομερώς το πρόγραμμα μουσικής εκπαίδευσης για όλες τις τάξεις, προσέθεσε δε ότι τα παιδιά είναι σε θέση να κατανοήσουν μέχρι και τι είναι άτονικό σύστημα και δωδεκάφθογγο, έφ' όσον φυσικά η διδασκαλία θα γίνεται όπως πρέπει. Άς σημειωθώ ότι το παιδί μαθαίνει πολύ δυσκολότερα πράγματα της φυσικής και των μαθηματικών.

**ΣΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ,
ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΒΙΒΛΙΑ**

Κατόπιν, ο καθηγητής της σχολικής μουσικής κ. Στέφανος Βασιλειάδης εισηγήθηκε το θέμα «Σύνθεση έργων σχολικής μουσικής και σχολικές μουσικές εκδόσεις». Ο όμιλητής έτόνισε ότι για να επιτύχη μια προσπάθεια βελτίωσης της μουσικής εκπαίδευσης χρειάζονται επιτελείς και εφόδια. Τα εφόδια αυτά θα είναι κατάλληλα διδασκτικά βιβλία και εποπτικά όργανα. Το πρόβλημα είναι σοβαρό και απαιτεί μακρά μελέτη από μέρους ειδικών (μουσικών, παιδαγωγών κ.λ.π.). Κυρίως τα βιβλία πρέπει να είναι τεσσάρων ειδών α) σε μορφή παραδειγμάτων και ασκήσεων, β) μουσική που να αποδίδη στην αισθητική καλλιέργεια και την εξοικείωση με την ελληνική και την παγκόσμια μουσική παράδοση, γ) να προσφέρουν υλικό για χορωδίες και μαθητικές ορχήστρες και δ) να δίδη χαρούμενο, ζωντανό τραγούδι. Τα βιβλία που υπάρχουν σήμερα είναι φεραρά. Υπάρχουν μόνον μερικά καλά. Έτσι θα πρέπει να γίνη ίσως μία ανθολογία των καλών στοιχείων. Γενικά θα πρέπει να δημιουργηθώ ένα επιτελείο από ειδικούς που θα αναλάβη να πραγματοποιήση όλ' αυτά τα πράγματα. Πελεκος δε αυτού του επιτελείου θα πρέπει να είναι ο γενικός επιθεωρητής μουσικής.

**ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΤΑΚΗΣ,
ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΧΟΡΩΔΙΩΝ**

Τελευταία υπήρξε η εισήγηση του κ. Γιάννη Μάντακα, για τη συγκρότηση παιδικών χορωδιών και την οργάνωση συναντήσεων. Ο εισηγητής έτόνισε την ανάγκη της συγκροτήσεως χορωδιών πάνω σε σύγχρονες βάσεις την άνταλ-

λαγή προγραμμάτων και την οργάνωση συναντήσεων, για τις οποίες απαιτείται κυρίως καλή οργάνωση αλλά όχι μεγάλη δαπάνη.

**ΜΙΧ. ΑΔΑΜΗΣ
ΤΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ**

Στην εισαγωγή του για τα «εποπτικά όργανα διδασκαλίας», ο κ. Άδάμης, συνθέτης, καθηγητής σχολικής μουσικής και διευθυντής της παιδικής χορωδίας των ανακτόρων, είπε ότι σκοπός του μαθήματος της μουσικής δεν θα πρέπει να είναι η μετάδοση ξερών γνώσεων. Το παιδί θα πρέπει να χαρή και να νιώση την μουσική. Άπαραίτητα γι' αυτό είναι τα εποπτικά όργανα. Ένα πιάνο, ένας αυλός, διάφορα κρουστά, μερικά από τα οποία μπορούν να τα κατασκευάσουν τα παιδιά, μαζί με την παιδική φωνή, μπορούν να συμβάλουν παρά πολύ στην μουσική εκπαίδευση. Τα πιάνο και τα μαγνητόφωνα, ο κινηματογράφος, όλα μαζί, μπορούν να βοηθήσουν πολλαπλώς στην βελτίωση της μουσικής εκπαίδευσης, πάνω σε σωστές βάσεις, φυσικά - κατέληξε ο εισηγητής - για να γίνουν όλα αυτά πρέπει να συγκροτηθώ ειδική υπηρεσία μουσικής στο υπουργείο παιδείας.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Άκολούθησε μεγάλη συζήτηση με θετικά αποτελέσματα. Χαρακτηριστικό της συζητήσεως είναι ότι καταβλήθη προσπάθεια για εξεύρεση συγκριμένων και πρακτικών λύσεων,

συγκινητικότερες υπήρξαν δε οι προσφορές που έγιναν. Συγκεκριμένα ο κ. Μωρίς Σαλιέλ δήλωσε ότι διαθέτει ένα αρμόνιο για να δωρηθώ σε κάποιο δημοτικό σχολείο και πρόσθεσε ότι ο κ. Μακρής δωρίζει δύο βιολιά στο ώδειο Θεσσαλονίκης. Ο κ. Στεφ. Βασιλειάδης προσφέρθηκε να διδάξη δωρεάν σε σεμινάριο μετεκπαίδευσης καθηγητών μουσικής που θα οργανώνονταν στη Θεσσαλονίκη. Ο κ. Σόλων Μιχαηλίδης έβήλωσε ότι το Ίνστιτούτο ήταν πρόθυμο να οργανώση σε συνεργασία με την «Τέχνη» ένα τέτοιο σεμινάριο. Τέλος ο κ. Πολίτης έβήλωσε ότι η «Τέχνη» θα εκτυπώση σε ειδικό τευχίδιο όλες τις εισηγήσεις, συζητήσεις, αποφάσεις και συμπεράσματα της δημοσίας συζητήσεως και θα φροντίση να κυκλοφορήση το τευχίδιο αυτό εφύρτατα μεταξύ των αρμοδίων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κλείνοντας την συζήτηση ο προεδρεύσας κ. Σόλων Μιχαηλίδης είπε ότι τα συμπεράσματα είναι τα εξής: α) Το επίπεδο της μουσικής παιδείας στη χώρα μας είναι χαμηλό. β) Δεν έχουμε καθηγητές μουσικής και οι ελάχιστοι υπάρχοντες δεν είναι επαρκώς καταρτισμένοι. γ) Άπαιτείται ριζική αλλαγή της διδασκαλίας της μουσικής. Τέλος ο κ. Μιχαηλίδης είπε ότι πρόβλημα είναι η μετουσίωση των εισηγήσεων σε πράξη, άπεφασίσθη δε κατόπιν προτάσεως του κ. Πολίτη να σταλή άμέσως τηλεγράφημα στο υπουργείο παιδείας σχετικά με τη διεξαχθείσα δημοσία συζήτηση και τα συμπεράσματα που προέκυψαν.

Ν. ΜΠ.

Οι εκ των εισηγητών κ. Σόλων Μιχαηλίδης και Γιάννης Ιωαννίδης

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Ἡ ἀμερικανικὴ Ἐθνομουσικολογικὴ Ἑταιρεία, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ περὶ τὰ 600 μέλη, ἐξέλεξε σὲ τελευταία συνέλευση αὐτῆς τὸν Σόλωνα Μιχαηλίδη ὡς ἐπίτιμο μέλος αὐτῆς. Σημειωτέον ὅτι ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἐκλέξει μέχρι σήμερον μόνον πέντε ξένους ὡς Ἐπίτιμο Μέλη.

ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ «ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ»

Ο Βασιλεύς δά παραστή στήν συναυλία τῆς ΣΟΒΕ

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ 27ην ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ

Η Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ὁ ὁποῖος θά μεταβῆ στήν Θεσσαλονίκη γιά τόν ἑορτασμό τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, θά παραστή τήν προσεχῆ Πέμπτη 27 Ὀκτωβρίου στήν συναυλία τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορείου Ἑλλάδος, πού θά δοθῆ στό θέατρο τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν ὑπό τήν διεύθυνσι τοῦ ἀρχιμουσικοῦ Σόλωνος Μιχαλίδη.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ τῆς συναυλίας περιλαμβάνει τό «Προανάκρουσμα στούς ψαλοῦς τοῦ Δαυῖδ» τοῦ Ἀνδρέα Νεζερίτη, τό ἔλεγιο «Νεκρός Ἀκρίτας» τοῦ Β. Θεοφάνους, τίς «Παραλλαγές καί φούγκα πάνω σ' ἓνα ἑλληνικό δημοτικό τραγούδι» τοῦ Ἀντίοχου Εὐαγγελάτου, καί, μόνο ἔργο ξένου μουσουργοῦ, τό «Κοντσέρτο γιά πιάνο βιολί, βιολοντσέλλο καί ὀγκήστρα σέ ντό μείζον» τοῦ Μπετόβεν. Τά σολιστικά μέρη τοῦ ἔργου αὐτοῦ θά ἐρμηνεύσουν οἱ διάσημοι καλλιτέχνη (μέλη τοῦ «Τοῖο Κολωνίας») πιανίστας Χάιντε Σραίτερ, βιολιστής Μάξ Ροστέλ καί βιολοντσελλίστας Γκασπάο Κασσαντό πού δίδουν σήμερα συναυλία στάς Ἀθήνας (θέατρο «Γλόρια»).

Ἡ ποιγκίπισσα Εἰρήνη, μέλη τῆς Κυβερνήσεως καί ἄλλοι ἐπίσημοι θά παρυστοῦν ἐπίσης στήν ἐν λόγω συναυλία.

ΤΟ ΝΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἐπειτα ἀπὸ ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν ἀνάδειξή τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ νεοϊδρυθέντος Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Μουσικῆς, τὸ ὁποῖον θὰ βρίσκεται σὲ στενὴ συνεργασία μὲ τὸ Συμβούλιο Μουσικῆς τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ πού ἔδρευε στὸ Παρίσι, ἐξελέγησαν: Πρόεδρος Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος, ἀντιπρόεδρος Ἀνδρέας Νεζερίτης, γέν. γραμματεὺς Θεόδωρος Κερυωτάκης, ταμίας Ἀριστοτέλης Βαρδάκης, ἑφορος Βασίλειος Παπαδημητρίου καὶ μέλη Σόλων Μιχαηλίδης, Μενέλαος Παλλάντιος, Κρινὼ Καλομοίρη καὶ Νίκος Παπαχρήστος.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΧΟΡΩΔΙΩΝ

Με μεγάλη επιτυχία άρχισαν την Παρασκευή οί μουσικές έκδηλώσεις τής δευτέρας κατά σειράν συναντήσεως τών σχολικών χορωδιών. Όλη ή ήμέρα είχε προσλάβει έορταστικόν χαρακτήρα. Ένθουσιασμός και συγκινήσεις είχε καταλάβει όλους τούς παρευρεθέντας στην αίθουσα «ΦΑΡΟΣ» όπου έδωσαν τὸ καλλιτεχνικόν παρόν στον τομέα τής χορωδιακής σχολικής μουσικής, ή χορωδία του Πειραματικού Σχολείου με διεύθυνση Θ. Μιμίκου, ή χορωδία τής Γερμανικής Σχολής Θεσ)νίκης, με διεύθυνση Κ. Χ. Σούνεμαν, ή χορωδία τής Σχολής Τυφλών με διεύθυνση Ν. Τσιτσελόπουλου και Α. Αρμενάκη, ή χορωδία τών Χριστιανικών μαθητικών ομάδων, με διεύθυνση Α. Κοντογεωργίου, ή χορωδία του Αμερικανικού Κολλεγίου Θηλέων Αθηνών με διεύθυνση Γιάννη Ιωαννίδη και ή χορωδία του μουσικού τμήματος Παν)κής Φοιτητικής Λέσχης Θεσ)νίκης.

Την έναρξιν τών έκδηλώσεων αὐτῶν εκήρυξε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου και μέλος τής έφορευτικής επιτροπής κ. Χρ. Λεφάκης, όστις και επήνεσε την πρωτοβουλία του Μουσικού τμήματος του Π.Θ. κ. Γιάννη Μάντακα και εξήρε την προσπάθεια για μία φιλική και γόνιμη συνεργασία τών καθηγητῶν σχολικής μουσικής.

Έν συνεχεία ο επιθεωρητής Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων κ. Δ. Μαντζουράνης, εξήρε την καλλιτεχνική αυτή προσφορά τής μαθητιώσης νεολαίας. Τέλος δέ, ο διευθυντής του Κρατικού Ωδείου και τής ΣΟΒΕ κ. Σόλων Μιχαηλίδης σαν εκπρόσωπος και συμπαραστάτης κάθε μουσικής έκδηλώσεως στην πόλη μας χαιρέτησε την έναρξη τής γόνιμης αὐτῆς συναντήσεως τών σχολικῶν χορωδιῶν.

Χθές τὸ πρωί (Σάββατο) τραγούδησαν οί χορωδίες τής Σχολής Καλαμαρι, Γερμανικής Σχολής Θεσ)νίκης, Λυκείου Αθηνῶν και Αμερικανικού Κολλεγίου «Ανατόλια» δια σχολεία, καθώς και τὸ απόγευμα στις 5 μ.μ. του Αμερικανικού Κολλεγίου Θηλέων Αθηνῶν, του Πειραματικού Σχολείου Π.Θ., τής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλωρίνης, τών Χριστιανικῶν Μαθητικῶν Ομάδων και τής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσ)νίκης.

Τὸ απόγευμα επίσης στις 7 μ.μ. τραγούδησαν οί χορωδίες τής Σχολής Καλαμαρι, με διεύθυνση Γιάννη Νούσια, Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσ)νίκης, με διεύθυνση Ν. Δήμητσα και Αμερικανικού Κολλεγίου «Ανατόλια» με διεύθυνση Τ. Παππά.

Οί χορωδίες ακούγοντας ή μια την άλλη έννοιωσαν τὸ νόημα τής εύγενικής άμιλλας και την χαρά τής δημιουργίας.

Σήμερα (Κυριακή) δίδεται ή τελική συναυλία όλων τών χορωδιῶν στο Βασιλικὸ Θέατρο, ὠρα 11 π.μ. με αντιπροσωπευτικά έργα του προγράμματός των.

«Δύο μικρά βυζαντινά σκίτσα» του Σόλ. Μιχαηλίδη πρό Φεστιβάλ Ἀθηνῶν

Στίς 6 Σεπτεμβρίου, στά πλαίσια του Φεστιβάλ Ἀθηνῶν, ἡ Ὀρχήστρα του Φεστιβάλ Μπάθ, μέ διευθυντή τόν διεθνοῦς φήμης μαέστρο καί βιολονίστα Γιεχούντι Μενουχίν θά ἐρμηνεύσῃ μεταξύ ἄλλων καί «Δύο μικρά βυζαντινά σκίτσα» του Σ. Μιχαηλίδη, διευθυντοῦ του Ὀδείου καί τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορείου Ἑλλάδος.

Γιά τό ἔργο αὐτό, πού παίχθηκε μέχρι σήμερα ἀπό τήν Κρατική Ὀρχήστρα Ἀθηνῶν, τήν Ὀρχήστρα του E.I.P., τήν Συμφωνική του Μπί — Μπί — Σί καί τίς Συμφωνικές του Ὁσλο καί του ραδιοσταθμοῦ τῆς Γενεύης, ὁ δημιουργός του, μάς εἶπε:

«Ἀποτελεῖται ἀπό δύο μέρη. Τό πρῶτο φέρει τόν τίτλο «Μάτεα νταλορόζα» καί ἐκφράζει τά αἰσθήματα πόνου τῆς Παρθένου, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ στό σταυρό τό μαρτύριο του Ἰησοῦ καί μέ βαθύτατο πόνο ψιθυρίζει: «ὦ γλυκύ μου ἔαρ». Τό δεύτερο «Ὁ Ἐσταυρωμένος» ἀπεικονίζει μιά μεταφορά καί μιά ἔκφραση τῶν αἰσθημάτων πού ἡ ἀναπόληση ἀφήνει μέσα στήν ψυχή μας.

Τά δύο αὐτά βυζαντινά σκίτσα γραμμένα τό 1936, σέ μιά ἀπλή καί ἀπέριττη διατονική γλώσσα ἐπιζητοῦν νά σκιαγραφήσουν μουσικά δύο βυζαντινές εἰκόνας ἰδωμένες, ὄχι μέσα ἀπό τήν ἀνήσυχη μανία του σύγχρονου ἀνθρώπου, ἀλλά μέ τήν εὐλάβεια του παλιοῦ βυζαντινοῦ ζωγράφου.

Καί τά δύο εἶναι βασισμένα σέ πρωτότυπες μελωδίες μέ βυζαντινό τρόπο, ὅμως, χαρακτηῖρα.

Ἡ ἀτμόσφαιρα δημιουργεῖται μέ σύντομη ἐπεξεργασία τῶν δύο αὐτῶν μελωδιῶν, ἀντιστικτική στό πρῶτο καί ἁρμονική κυρίως στό δεύτερο.

Τιμητική διάκριση στόν κ. Μιχαηλίδη

Ο διευθυντής του Ώδειου Θεσσαλονίκης και της ΣΟΒΕ κ. Σόλων Μιχαηλίδης ανέκηρύχθη πρόσφατα επίτιμον μέλος της Αμερικανικής Εθνομουσικολογικής Εταιρείας, η οποία αριθμεί εκατοντάδες μέλη, μεταξύ των οποίων μόνο πέντε προέρχονται από ξένα κράτη.

ΑΙ ΔΟΚΙΜΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Κατά τήν δοκιμήν τής συμφωνικής ὀρχήστρας βορείου Ἑλλάδος, ἐν ὄψει τής αὐριανῆς συναυλίας, ὁ διευθυντής τοῦ ὄρειου καί τής ΣΟΒΕ κ. Μιχαηλίδης, ἔκοψε τήν βασιλόπιττα τῶν μουσικῶν. Τό νόμισμα ἔλαχεν εἰς τόν κ. Δόβαν, κορυφαῖον δ' τής βιόλας. Εἰς τήν φωτογραφίαν, ἐν στιγμιότυπον ἀπό τήν πρόβαν.

ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ

Κατά την διάρκειαν τελετής η οποία πραγματοποιήθη εις τὸ ὑπουργεῖον βεβαίωσιν Ἑλλάδος, ἐπεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ κ. Μανωλοπούλου, τὰ ἀπονεμεθέντα παράσημα εἰς ὑπηρεσιακῶν καὶ κοινωνικῶν παράγοντας τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τὰς προσφερθείσας ὑπ' αὐτῶν πολλαπλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων καὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν.

Οἱ τιμηθέντες εἶναι οἱ κ.κ. Σόλων Μιχαηλίδης διευθυντῆς τοῦ κρατικοῦ ὀψείου Θεσσαλονίκης εἰς τὸν ὅποιον ἀπενεμήθη ὁ σταυρὸς τῶν ταξιαρχῶν τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὴν ἐπὶ σειράν ἐτῶν συμβολὴν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καλλιτεχνικῆς ζωῆς τῆς βορείου Ἑλλάδος, Ἰωάννης Σταύρου, εἰς τὸν ὅποιον ἀπενεμήθη ὁ σταυρὸς τῶν ταξιαρχῶν τοῦ τάγματος τοῦ Γεωργίου Α' διὰ τὴν εὐδόκιμον 35ετή δημοσίαν ὑπηρεσίαν του ἰδίου ὡς διευθυντοῦ νομαρχιῶν βορείου Ἑλλάδος καὶ διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου βορείου Ἑλλάδος, Βασίλειος Πετρίδης εἰς τὸν ὅποιον ἀπενεμήθη ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὰς πολλαπλὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας ἀπὸ ἐτῶν προσφέρει ὡς πρόεδρος τοῦ ὀργανισμοῦ ἐλευθερὰς ζῶνης καὶ λιμένος Θεσσαλονίκης, Σπυρίδων Σκαμνάκης ὑψηλῆς τοῦ πανεπιστημίου, χειρουργὸς ἰατρὸς, εἰς τὸν ὅποιον ἀπενεμήθη ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὴν αὐταπάρησιν καὶ τὸν ζῆλον τὸν

ὅποιον ἐπέδειξεν ἐθελουσίως καὶ ἀνευ ὕλης ἀμοιβῆς εἰς τὴν ἀποστολὴν ἣ ὁποία τοῦ ἀνετέθη κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Σκοπίων. Ἐπίσης εἰς τὸν κ. Σπυρίδωνα Ἰατρίδην νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν σωματικῆς ἀγωγῆς Α' περιφέρειας Θεσσαλονίκης ἀπενεμήθη ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὴν πολυετὴ λαμπρὰν ὑπηρεσίαν του καὶ καρποφόρον ἐθνικὴν δράσιν εἰς ὅλας τὰς σχολικὰς καὶ ἐξωσχολικὰς ἐκδηλώσεις, εἰς τὸν κ. Βασιλεῖον Ὀρφανίδην ἐπιθεωρητὴν σωματικῆς ἀγωγῆς Α' περιφέρειας Θεσσαλονίκης ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὴν πολυετὴ λαμπρὰν ὑπηρεσίαν του καὶ καρποφόρον ἐθνικὴν δράσιν εἰς ὅλας τὰς σχολικὰς καὶ ἐξωσχολικὰς ἐκδηλώσεις, εἰς τὸν κ. Ἀναστάσιον Θεοδωρίδην δικηγόρον τῶν γενικῶν γραμματέα τοῦ δήμου Θεσσαλονίκης ὁ ἀργυρὸς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ φοίνικος διὰ τὴν δράσιν καὶ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς τὸν δῆμον Θεσσαλονίκης καὶ εἰς τὸν κ. Βασίλειον Βελλιάδην συναξιοῦχον ἐκπαιδευτικόν, ὁ ἀργυρὸς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ Γεωργίου Α' διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν του δράσιν καὶ τὰς ἀνεκτιμήτους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ νομαρχὴς κ. Κούρναβος, οἱ προϊστάμενοι τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς νομαρχίας καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν τιμηθέντων.

Θά έορτα-

σδοῦν

τά 50 χρόνια

του 'Ωδειού

ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Τήν ἄλλη Δευτέρα ὥρα 8.30 στό Θέατρο τῆς ΕΜΣ σέ πανηγυρική συναυλία θά έορτασθοῦν τά 50 χρόνια τοῦ 'Ωδειοῦ Θεσσαλονίκης.

Θά ὠμιλήσουν διά τό ἔργον του ὁ κ. Σ. Μιχαηλίδης διευθυντής τοῦ 'Ωδειοῦ Σωτῆς Δημητριάδης ἔφορος καί Ἀλέξανδρος Καζαντζής πρῶτος διευθυντής αὐτοῦ ὁ ὁποῖος θά διευθύνῃ τή Συμφωνική Ὀρχήστρα σέ ἕνα πρόγραμμα Σούμπερτ καί Μπερλιόζ.

Ἡ χορωδία, ἀποτελουμένη ἀπό νέους καί παλαιούς μαθητάς τοῦ 'Ωδειοῦ, θά ἐκτελέσῃ ἔργα τῶν Ριάδη, Μαργαρίτη, Παπαδοπούλου, καί ἕνα χορικό ἀπό τήν «Δημιουργία» τοῦ Χαῦδεν.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΟΒΕ

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΚΑΙ

Μ. ΧΑΙΡΟΓΙΩΡΓΟΥ —

ΣΙΓΑΡΑ

Σήμερα, στό θέατρο τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἡ συμφωνική ὀρχήστρα Βορείου Ἑλλάδος δίδει τήν 11ην συναυλία τῆς ἐφετινῆς περιόδου μέ διευθυντή ὀρχήστρας τόν Σάλωνα Μιχαηλίδη καί σολίστ τήν Μαρία Χαίρογιώργου — Σιγάρα.

Τό πρόγραμμα

1) Χαῦδεν: Συμφωνία ἀρ. 98, σέ Σί-ϋφ. μείζονα. Ἡ συμφωνία αὕτη ἀνήκει στήν πρώτη σειρά τῶν δώδεκα «λοδινειῶν» (καί τελευταίων) συμφωνιῶν, πού ἔγραψε ὁ μέγας συνθέτης κατά δύο ταξίδια του στό Λονδίνο (1790—72 καί 1794—95). Γράφτηκε στά 1792 καί δόθηκε σέ πρώτη ἐκτέλεση στίς ἀρχές Μαρτίου, ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ συνθέτη. Τό ἔργο ἔγινε δεκτό μέ τόσο ἐνθουσιασμό, ὥστε μετά μία ἐβδομάδα δόθηκε σέ δεύτερη ἐκτέλεση, κατά τήν ὁποία κατ' ἀπαίτηση τοῦ κοινῶ ἡ πρώτη καί ἡ τελευταία κίνηση παίχθηκαν δύο φορές.

Τό χειρόγραφο τῆς συμφωνίας ἦταν στήν κατοχή τοῦ Μπετόβεν πού πούληθηκε μαζί μέ τά δικά του πράγματα μετά τόν θάνατό του.

2) Μόζαρτ, κοντσέρτο ἀρ. 21 σέ ντό μείζ. Κ. 467, γιά πιάνο καί ὀρχήστρα. Γραμμένο στή Βιέννη στά 1785, ἕνα μήνα μετά τό πιό γνωστό κοντσέρτο στή ρέ ἐλάσσονα Κ. 466, εἶναι ἕνα λαμπρό ὑπόδειγμα τοῦ εἴδους. Παντοῦ, ἀπό τήν ἀρχή, ὡς τό τέλος, συναυτάει κινεῖς τή σφραγίδα τοῦ υφους τοῦ μεγάλου συνθέτη, τήν ἀφελή ἔκφραση, τή γοητευτική χάρη τῆς μελωδικῆς γραμμῆς, τήν ἀπλή, ἀλλά σοφή δομή τοῦ μουσικοῦ λόγου, τήν ἀρτια τεχνική.

3) Θ. Καριωτάκη, μπαλλάντα γιά πιάνο, ὀρχήστρα ἐγχόρδων καί κρουστά. Ἡ μπαλλότα, γραμμένη στά 1939, δόθηκε σέ πρώτη ἐκτέλεση μέ σολίστ τήν Κα Μαρία Χαίρογιώργου — Σιγάρα, στήν ὁποία κοί εἶναι ἀφιερωμένη. Ἐκτοτε ἔχει δ θεί ἐπανεπιλημμένα στήν Ἀθήνα, τή Θεσσαλονίκη καί στό ἐξωτερικό.

Εἶναι ἕνα ἔργο ἑλληνικό στήν ἔμπνευση πού κινεῖται σέ μιάν ἀτμόσφαιρα θερμοῦ λυρισμοῦ. Ἐνας συνεχῆς καί ζωηρός διάλογος ἀνόμεσα στό πιάνο καί τήν ὀρχήστρα, πού ἐκφράζονται καί τά δύο μέ σημαντική ἀνεξαρτησία, κρατᾷ ζωντανό τό ἐνδιαφέρον χωρίς καμμιά κάμψη ὡς τό τέλος. Ἡ ἀρμονική ὑφή του — μέ ἕνα χαρακτηριστικό χρωματισμό καί μέ τήν προτίμηση ὠρισμένων διαστημάτων — παρουσιάζει ξεχωριστό ἐνδιαφέρον.

4) Ραβέλ, παβάντα γιά μία πεθαμένη Ἰνφάντα. Ἡ παβάντα ἦταν ἕνας ἀργός, σοβαρός καί αὐστηρός χορός, πού χορευόταν σ' ἐπίσημες γιορτές στόν 16ο καί 17ο αἰῶνα. Ἦταν, φαίνεται ἰταλικῆς προελεύσεως καί ἔγινε πολύ δημοφιλῆς στήν Ἰσπανία, ὥστε, συχνά, νά θεωρεῖται ὅτι ἔχει ἰσπανική προέλευση. Ἀπό κοσμικός χορός πέρασε κατόπιν ὡς φόρμα στήν ἐντεχνή μουσική καί πολλοί συνθέτες ἔχουν γράφει εἴτε ἀνεξάρτητες παβάνες, εἴτε σάν κομμάτια σέ σουίτες. Συχνά συνδυάζεται μέ τήν ἔκφραση αἰσθημάτων λύπης καί πόνου.

Τέτοιο ἔργο εἶναι καί ἡ «Παβάντα γιά μία πεθαμένη Ἰνφάντα» τοῦ Ραβέλ. Γραμμένη ἀρχικά γιά πιάνο στά 1899, δόθηκε σέ πρώτη ἐκτέλεση ἀπό τόν Ἰσπανό φίλο του πιανίστα Ρικάρντο Βινιές. Στά 1910 ὁ συνθέτης τῆς ἔδωσε τήν ὀρχηστρική της μορφή.

5) Μπιτέ: Σουίτα ἀπό τήν ὄπερα Κάρμεν. Ἡ σουίτα αὕτη ἀποτελεῖται κατά κύριο λόγο, ἀπό συμφωνικά κομμάτια τῆς ὄπερας.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κατηρτίσθη τὸ ὀριστικὸν πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 50ετηρίδος τοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης, ποῦ θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ βράδυ τῆς Δευτέρας 31 Ιανουαρίου. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ὀμιλίες τῶν κ.κ. Σόλ. Μιχαηλίδη, Σώτου Δημητριάδη καὶ Ἀλεξ. Καζαντζή. θὰ ακολουθήσῃ συναυλία, ἡ ὁποία θὰ χωρίζεται σὲ δύο μέρη. Στὸ πρῶτο ἡ χορωδία τοῦ Ὁδείου ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ κ. Τάσου Παππά θὰ ἐκτελέσῃ τραγούδια τῶν Ριάδη, Μαργαρίτη καὶ Βακαλόπουλου, καθὼς καὶ ἓνα χορικό ἀπὸ τὴν «Δημιουργία» τοῦ Χάουντν. Στὸ πιάνο θὰ συνοδεύσῃ ἡ δ. Κόκκα. Στὸ δεύτερο μέρος ἡ Συμφωνικὴ Ὀρχήστρα Βορείου Ἑλλάδος θὰ ἐκτελέσῃ, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ κ. Ἀλεξ. Καζαντζή, πρῶτου διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου, τὴν Ἡμιτελὴ συμφωνία τοῦ Σούπερτ καὶ τὸ Ἐμβατήριον ἀπὸ τὴν «Καταδίκη τοῦ Φάουστ»

ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΠΑΡΑΣΗΜΑ ΕΙΣ ΕΠΙΛΕΚΤΟΥΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

Άπενεμθησαν χθές έν ειδική τελετή ύπό του κ. Υ.Β.Ε.

Έν ειδική σεμνή τελετή είς τό ύπουργείον Β. Έλλάδος ό Υ.Β.Ε. κ. Μανωλόπουλος έπέδω σε χθές τά ύπό του Βασιλέως άπονεμθέντα παράσημα είς επίλεκτους πολίτας τής Θεσσαλονίκης. Ό κ. ύπουργός, επίδίδων τά παράσημα είς τούς τι-

καί καρποφόρον ύπηρεσίαν των και έθνικήν δραστηριότητά των, είς σχολικάς και έξωσχολικάς έκδηλώσεις, ύπό την ιδιότητά των ώς νομαρχιακών επίθεωρητών Σωματικής άγωγής.

δευτικήν του δράσιν και τας έθνικάς ύπηρεσίας του. Ό τιμηθείς, κατά την κατοχήν ήγειτο κλιμακίου διαφυγής είς Μ. Άνατολήν, ύπήρξε διοικητικόν στέλεχος μυστικής έθνικής οργανώσεως και διετέλεσεν έθνικός διαφωτιστής κατά τόν συμφορι-

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙ-

Οί τιμηθέντες φωτογραφίζονται, μετά την επίδοσιν των διασήμων και των διπλωμάτων, με τόν ύπουργό Β.Ε. κ. Μανωλόπουλον και τόν νομαρχην κ. Κούρναδον. Έξ άριστερών προς τά δεξιά: Σπ. Ιατριδής, Σάλων Μιχαηλίδης, Ι. Σταύρου, Α. Θεοδωρίδης, Β. Πετρίδης, Β. Ορφανίδης, Β. Βελλιάδης και Σπύρος Σκαμνακής

μηθέντας, συνεχάρη αύτούς έκ μέρους του Βασιλέως και ήύχηθη όπως τό παράδειγμα των εύρη μιμητάς.

Οί τιμηθέντες είναι οί κάτωθι:

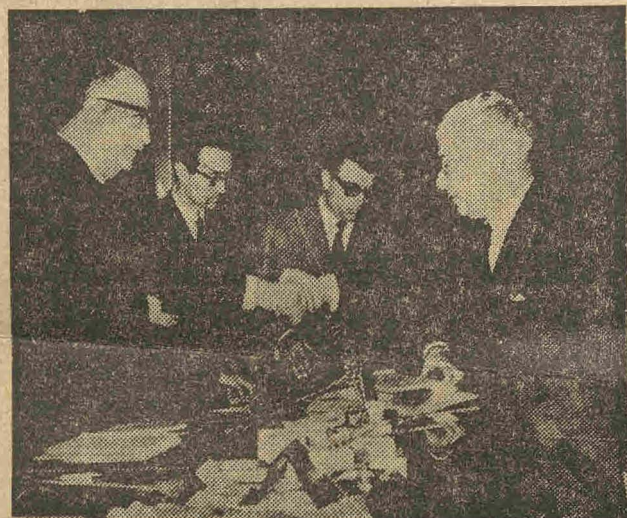
Ι ΣΤΑΥΡΟΥ: του άπενεμήθη ό Σταύρος τών Ταξισρχών του Γεωργίου του Α΄ διά την 35ετή εύδόκιμον ύπηρεσίαν του ώς κρατικού λειτουργού και δη ώς διευθυντού νομαρχιών και του ύπουργείου Βορείου Έλλάδος.

ΣΩΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: του άπενεμήθη ό Σταύρος τών Ταξισρχών του Φοίνικος διά τών συμβολών του είς την καλλιτεχνικήν ζωήν τής Θεσσαλονίκης ύπό την ιδιότητά του ώς διευθυντού του κρατικού Ύδείου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΚΑΜΝΑΚΗΣ: χειρουργός Ιατρός, ύφηγητής τής Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Του άπενεμήθη ό χρυσός Σταύρος του Φοίνικος διά την αυταπάρησιν και τόν ζήλον τόν όποιον έπέδειξεν έθελουσίως και άνιδιοτελέως είς άποστολήν που του άνετέθη κατά τούς σεισμούς τών Σκοπίων. Ό τιμηθείς, ήγειτο κλιμακίου βοηθείας έξ Έλλάδος και άνεχώρησε νύκτωρ και επειγόντως είς Σκόπια, προσεγγικών πολυτίμους ύπηρεσίας είς τούς πληγέντας; και προκαλέσας ευμενέστατα σχόλια διά την Έλλάδα και την Έλληνικήν επιστήμην.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ: Του άπενεμήθη ό χρυσός σταυρός του Φοίνικος διά τας πολυάπλως και πολυτίμους ύπηρεσίας τας όποιās προσέφερον άπό έτών ώς πρόεδρος του Όργανισμου Έλευθέρας Ζώνης Λιμένος Θεσσαλονίκης και ώς κοινωνικός παράγων τής Βορειοελλαδικής πρωτεύουσας.

ΣΠΥΡ. ΙΑΤΡΙΔΗΣ και **Β. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:** Τούς άπενεμήθη ό Χρυσός Σταύρος του Φοίνικος διά την πολυετή λαμπράν

Ό ύπουργός Β.Ε. κ. Μανωλόπουλος επίδιδων τόν χρυσόν Σταυρόν του Φοίνικος είς τόν πρόεδρον του ΟΕΖΛΘ κ. Β. Πετρίδην

ΔΗΣ: Δικηγόρος, τέως γενικός Γραμματεύς του Δήμου Θεσσαλονίκης. Του άπενεμήθη ό άργυρούς Σταύρος του Φοίνικος διά την δράσιν του και τας πολυτίμους έν γένει ύπηρεσίας του προς τόν Δήμον.

ΒΑΣ. ΒΕΛΛΙΑΔΗΣ: Συνταξιούχος έκπαιδευτικός. Του άπενεμήθη ό άργυρούς Σταύρος του Γεωργίου Α΄ διά την έκπαι-

τοπόλεμον, τιμηθείς παλαιότερον διά διπλώματος έξαιρέτων πράξεων και άργυρού Σταυρού του Φοίνικος.

Είς την τελετήν παρέστη ό νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Κούρναδος, οί διευθυνταί νομαρχίας κ.κ. Κοκκίνης και Τσοπολάκος πολλοί άνώτεροι ύπάλληλοι, ώς και συγγενείς τών βραβευθέντων.

Τὰ «Δημήτρεια Θεσσαλονίκης»

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΥΠΟ ΤΟΝ Γ. ΘΥΜΗ ΜΕ
 ΣΟΛΙΣΤ ΤΗΝ ΛΙΛΑ ΛΑΛΑΟΥΝΗ. — Η ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΣ
 ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΤΣΗ

ΤΗΣ κ. ΑΛΞ. ΛΑΛΑΟΥΝΗ

Μιά τριήμερη μόλις παραμονή στην ωραία Μακεδονική πρωτεύουσα, δέν μου επιτρέπει νόαυμ εύρύτερους εντυπώσεις κι' οί κρίσεις μου είναι, φυσικά περιωρισμένες, ως τόσο όμως πρέπει νά τονίσω πώς τὸ πρόγραμμα τῶν ἑορτῶν «Δημήτρεια» είναι συνταγμένο μέ πνεύμα καλλιτεχνικό, ἀλλά καί μέ τὸ ταιριαστό Ἑλληνόβυζαντινὸ πνεύμα, ἀφοῦ περιλαμβάνει ἔργα ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν μας ἱστορία, ὅπως τὸ «Ὁ Σταυρὸς καί τὸ Σπαθί» τοῦ Τερζάκη, τὸ «Σιμωνίς, βασιλόπαις τοῦ Βυζαντίου» τῆς Καρέλλη, ἔπειτα τὴ μουσική τραγωδία τοῦ μεγάλου μας Καλομοίρη «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος», τὸν «Ἅγιο Παῦλο» τοῦ Πετρίδη, ἕνα ἄλλο ὄρατόριο βυζαντινῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Νίκου Ἀστρεϊνίδη κ.ἄ. Δέν ἦταν δυνατὸ νά ἀκούσω τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά, ἀλλά μέ ὅσους φίλους Θεσσαλονικεῖς μίλησα, ὅλοι μου ἐκφάσανε τὴν ἴδια παρατήρησι: Λεῖπει ἀπ' ὅλα τὸ λαϊκὸ πνεῦμα τοῦ ἑορτασμοῦ κι' αὐτό, ὄχι ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ ἔργα δυσνόητα ἀπ' τὸ μεγάλο κοινόν, ἀλλά ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ μεγάλο κοινόν, πού καί ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένο εἶναι καί λαχταράει νά παρακολουθήσῃ ὅλες αὐτὲς τὶς καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις, δέν μπορεῖ ν' ἀντιμετώπισῃ, ἀπλοῦστατα, τὴν ἀκρίβεια τῶν εἰσιτηρίων! Καί θάπρεπε νά εἶναι παλαικὸς αὐτὸς ὁ ἑορτασμός, ὅπως τὰ παλιὰ χρόνια, μέ πολὺ φθηνὰ εἰσιτήρια, ἀκόμα καί δωρεάν. Πῶς θά μπορούσε νά γίνῃ αὐτό, ὅταν λογαριάσουμε τὶς γάλες δαπάνες πᾶν ἀπαιτοῦνται γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐκδηλώσεις. *αὐτὸ εἶναι τὸ ζητήμα:* Ὁ Ε.Ο.Σ., ἡ Δημαρχία Θεσσαλονίκης, ἢ δέν ξέρω ποῖος, πρέπει νά λύσουν τὸ πρόβλημα, ἢ ὄχι, ἀλλὰ νά καταβιάσων τὴν καλλιτεχνικήν ποιότητα τῶν ἐκδηλώσεων.

Ἡ Συμφωνική Ὀρχήστρα Βορ. Ἑλλάδος, ἦταν γιὰ μένα μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ ὠραῖες ἐκπλήξεις: Εἶχα παρακολουθήσει κάποτε τὶς προσπάθειες γιὰ τὴν ὀργανώσει τῆς κι' ἔτυχε ν' ἀκούσω τὴν πρώτη μικρὴ ὁμάδα μουσικῶν πού προσπαθοῦσαν ν' ἀποτελέσουν ἕνα ἀξιόλογο μουσικὸ σύνολο. Τώρα εἶναι μιὰ ἀ λ η θ ι ν ἡ Συμφωνική Ὀρχήστρα, ἕνα σύνολο ἀπὸ ἐκλεκτοῦς μουσικοῦς, πού ἔχουν νοιώσει τί θά πῆ ἡχητικὴ συνοχή καί ἡχητικὴ ὁμορφιά καί πού ὅλοι τους σχεδόν, ἀπὸ τὸ Κρατικὸ Ὀδεῖο Θεσσαλονίκης ξεκίνησαν — ἀδιάφορο ἂν οἱ περισσότεροί τους ἔχουν συμπληρώσει τὶς σπουδὲς τους καί στὸ ἐξωτερικόν—γενικά, δημιούργημα τοῦ Ὀδείου πού διευθύνει ὁ ἐκλεκτὸς συνθέτης καί μαέστρος Σάλων Μιχαηλίδης βοηθημένος ἀπὸ ἕνα ἐπιτελεῖο λαμπρῶν καθηγητῶν, εἶναι αὐτὴ ἡ ἀξιόλογη ὀρχήστρα μέ τὰ ὠραῖα τῆς ἔγχορδα, ἀλλὰ καί τὰ πολὺ καλὰ πνευστά τῆς. Τὰ χάλκινα, μάλιστα—ὡς τὸ πᾶν—εἶναι καλύτερα ἀπ' τὰ δικά μας, τῆς Κ.Ο.Α., ὡς ἦχος καί μουσικότης.

Τὸ παράξενο εἶναι πὼς ἐνῶ, ὡς

τώρα, καθὼς μου εἶπαν, ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις πολὺ λίγο κόσμον συγκέντρωσαν, αὐτὴ τῆ Δευτέρα, πού ἡ Σ.Ο.Β.Ε. ἔδινε τὴν πρώτη τῆς συναυλία στὰ πλαίσια τῶν «Δημητρείων», τὸ ὠραιότατο θέατρο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἦταν σχεδόν γεμάτο—ἔχε πάνω ἀπὸ χίλιες θέσεις—ἀπὸ κόσμον πού παρακολουθοῦσε μέ προσοχὴ τὸ πρόγραμμα καί ἐξεδήλωνε μέ θερμότατο ἐνθουσιασμό τὴν ἱκανοποίησίν του. Καί δέν ἦταν κανένα εὔκολο πρόγραμμα: Τὰ τρία «Βυζαντινὰ Σκίτσα» τοῦ Μιχαηλίδη, τὸ 3ο Κοντσέρτο τοῦ Μπετόβεν καί ἡ Πρῶτη Συμφωνία τοῦ Μπράμς. Διευθυντὴς ὀρχήστρας, ὁ μαέστρος Γ. Θυμῆς πού γνώριζα γιὰ πρώτη φορά—ἕνας ἐμπειρὸς καί στοχαστικὸς μουσικός, πού ξέρει καί μπορεῖ νά ἐπιβάλῃ τὶς προθέσεις του, νά παρασύρῃ τοὺς μουσικοῦς του, μέ τὴν νευρώδη, ἀλλὰ ὄχι νευρικήν μπαγκέττα του καί τὶς εὐγλωττεσ κινήσεις του. Ἦταν θαυμάσια ἡ ἔρμηνεία τοῦ ἔργου τοῦ κ. Μιχαηλίδη καί στὸ Κοντσέρτο τοῦ Μπετόβεν, ὁ κ. Θυμῆς ἔκανε τὴν ὀρχήστρα του πραγματικὸν συνερμηνευτὴ. Ἀλλὰ ἐκεῖ πού θαύμασα ἰδιαίτερα τὸν μαέστρο Θυμῆ ἦταν στὴν Τετάρτη Συμφωνία τοῦ Μπράμς, πού διήχθη ἀπὸ μνήμη, ἀναδείχοντας κάθε λεπτομέρεια, κάθε ὁμορφιά τοῦ ἔργου. Ἐδῶ ἐξετίμησα καί ὅλα τὰ χάλκινα τῆς ὀρχήστρας αὐτῆς πού δέν ἀριθμεῖ, νομίζω, παρὰ μόλις πέντε ἐτῶν ζωῆ. Δέν μένει παρὰ ν' ἀναφέρω ποῖος ἦταν ὁ σολίστ τῆς συναυλίας. Ἦταν ἡ Λίλα Λαλαοῦνη. Δέν θά μιλήσω—δέν μπορῶ νά μιλήσω—γιὰ τὴν ἔρμηνεία τῆς. Ὁ ἀναφέρω μόνο ὅτι ξεσήκωσε θύελλα ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι τὸ κοινόν τὴν ἀνεκάλεσε ἔξι—ἑπτὰ φορές στὴ σκηνή, ἀπαιτώντας «μπις» πού ὅμως ἡ καλλιτέχνης δέν ἔδωσε ἀνθροιστικά. Καί τὴν ἴδια θύελλα ἐνθουσιασμοῦ γιὰ τὸν μαέστρο Θυμῆ καί τὴν ὀρχήστρα ξεσήκωσε καί ἡ ἔρμηνεία τῆς Πρῶτης τοῦ Μπράμς.

Πρῶτο βιολί τῆς ὀρχήστρας, εἶναι ἕνας λαμπρὸς καλλιτέχνης, ὁ κ. Στ. Παπαναστασίου πού πρόκειται ν' ἀκούσουμε προσεχῶς καί στὴν Ἀθήνα, ὡς σολίστ, μέ τὴν Κρατικὴν μας Ὀρχήστρα.

Ἡ Χορευτικὴ Ὀμάδα τοῦ Γιάννη Μέτση μέ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἴδιον καί τὴν ἐξαίσια Σαμαροπούλου ἔδωσε ἕνα ὠραῖο «παρῶν» στὰ «Δημητρεία»: Τὸ ἴδιον πρόγραμμα πού μάς εἶχε γοητεύσει κι' ἐδῶ, ἀλλὰ πιὸ τέλειον ἀπὸ κάθε ἀποψη καί μέ νέες, ὠραῖες σκηνογραφίες τῆς κ. Λίζας Ζαίμη. Δυστυχῶς, οἱ δύο παραστάσεις, πού δόθηκαν τὸ Σάββατοκύριακον—παρηκολούθησα τὴ δεύτερη, τῆς Κυριακῆς—δέν εἴλκυσαν πολὺν κόσμον. Ἀφορμῆ, ἡ ἀκρίβεια πού εἰσιτηρίου. Πάντως, ὅσοι ὑπερνίκησαν αὐτὸ τὸ «ἐμπόδιο» ἀποθεώσανε τὴν διαλεκτὴν αὐτὴν χορευτικὴ ὁμάδα. Ὁ Γιάννης Μέτσης εἶναι ἕνα πολὺτιμον καλλιτεχνικὸν κεφάλαιον γιὰ τὸν τόπον μας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΛΑΛΑΟΥΝΗ

Σεμινάρια προτείνονται στὰ πλαίσια τῶν «Δημητρείων»

Τὴν ὀργάνωσι σεμιναρίου, Πανελληνίου καὶ Μεσογειακοῦ Μουσικοῦ Διαγωνισμοῦ, στὸ πλαίσιο τῶν «Δημητρείων», ἐπρότεινε σὲ συνομιλία του μὲ συντάκτη τῆς «Μ» ὁ διακεκριμένος συνθέτης καὶ μαέστρος Σόλων Μιχαηλίδης, διευθυντῆς τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορ. Ἑλλάδος.

Μᾶς εἶπε εἰδικώτερα ὁ κ. Μιχαηλίδης σὲ συνέντευξι πού μᾶς παρεχώρησε πρὶν λίγες μέρες στὴν Θεσσαλονίκη:

1 Ἐπὶ τέλους, ἀναγνωρίζεται ἡ ἔθνη καὶ πολιτιστικὴ σημασία τοῦ ρόλου πού μπορεῖ ἡ Θεσσαλονίκη νὰ παίξῃ στὸν βορειοελλαδικὸ ἰδιαίτερα χῶρο. Ζητούσαμε ἀπὸ χρόνια τὴν καθιέρωσι ἑνὸς φεστιβάλ στὴν μακεδονικὴ πρωτεύουσα, τὸ ὁποῖον νὰ προσιδιάζῃ στὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοσι τῆς πόλεως.

2 Πιστεύουμε πῶς ὁ νέος θεσμὸς θὰ συντελέσῃ ἀποφασιστικὰ στὴν ἀναδίωξι τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν βυζαντινὴ παράδοσι τῆς πόλεως, στὴν προβολὴ τῶν ἐθνικῶν καλλιτεχνικῶν δυνάμεων καὶ στὴν ἀνύψωσι τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐπιπέδου στὴν Βόρειο Ἑλλάδα.

3 Γιὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ὅλα αὐτὰ νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ στηριχθοῦμε κατὰ κύριο λόγο στὶς δικές μας δυνάμεις, προσπαθώντας νὰ ἀξιοποιήσουμε ὅσο πῶς πολὺ μπορούμε τὴν παρουσία, τὴν σύμπραξι διαπρεπῶν ξένων καλλιτεχνῶν. Εἶναι δυνατὸν, λ.χ., νὰ ὀργανώσουμε ἐτήσιο σεμινάριο, ὅπου θὰ διδάσκουν ξεχωριστὰ ξένοι καὶ δικοὶ μας καλλιτέχνες.

4 Παράλληλα πρὸς τὰ «Δημητρεία» θὰ μπορούσε νὰ ὀργανοῦται ἀνά διετία ἢ τριετία πανελλήνιος μουσικὸς διαγωνισμὸς γιὰ νέους ἢ καὶ διεθνῆς, περιοριζόμενος στὶς μεσογειακές ἢ μεσοανατολικές χώρες. Ὁ διαγωνισμὸς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι συνθέσεως ἔργων ἐμπνευσμένων ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία ἢ παράδοσι (πανελλήνιος) ἢ ἐκτελέσεως: πιάνου, τραγουδιοῦ κλπ. (διεθνῆς).

Πρῶτες ἐκτελέσεις ἐλληνικῶν ἔργων

Ὁ κ. Μιχαηλίδης μᾶς ἀπεκάλυψε, ἐπίσης, ὅτι ἡ Σ.Ο.Β.Ε. θὰ παρουσιάσῃ τὸν χειμῶνα σὲ πρώτη ἐκτέλεσι ἔργα Μενέλαου Παλλάντιου, Γιώργου Σισιλιάνου καὶ Γιώργου Καζάσογλου, καθὼς καὶ ἓνα δικό του κοντσέρτο γιὰ πιάνο.

BRITISH JET GETS THE U.S. LOOK

An H.S. 125 executive jet plane, built at the Hawker Siddeley factory at Broughton, near Chester, earlier this year, returned to its birthplace yesterday with an American-style new look.

Built for Pitts Industries Incorporated, of Memphis, Tennessee, the 500 m.p.h. flying office has been fitted with £13,000 worth of furnishings and £50,000 worth of electronic equipment since leaving Broughton.

It can carry nine executives, who can keep in touch with their offices during flights by a two-way telephone link, and is fitted with swivel-mounted chairs, a stereo music system, and foldaway tables.

Mr Wade Pitts, president of the company, brought the plane over to Broughton to enable Hawker Siddeley officials to see the new-look.

Sales tool for the company

"This plane is a sales tool for our company. It will pay for itself once every twelve months in the extra orders we are able to get" he said.

His firm, who manufacture electro-magnetic clutches for cars, had studied American and other European mini-jets, but none compared with the H.S.125 he said.

Vital role for further education

The Industrial Training Act of 1964, which the Government were now implementing, was the most important educational statute in the history of the country, Mr Goronwy Roberts (Minister of State for Education and Science) said at Aberystwyth, last night.

Speaking at the first-ever

Greeks and Swiss send sympathy

Messages of sympathy with the families of the Aberfan victims have been received from Switzerland and Greece by Mr Gwynn Williams, music director of Llangollen International Eisteddfod.

The mixed choir and dance group L'Echo Romande from Berne, said: "Having been able last summer to participate in your music festival we have much appreciated the cordial hospitality of the Welsh people whose toiling work in the coal mines is often bound with unknown danger.

"That is why we are so deeply moved by the sad news of Aberfan, and having spent many joyful days among you last summer, we are thinking so much of you all in your bereavement and mourning.

The second letter is from Dr Solom Michaelides, a well-known adjudicator at Llangollen, who lives in Thessaloniki.

He enclosed a donation for the Aberfan Fund on behalf of his family and said: "All of us in Greece heard about this tragedy with feelings of profound sorrow."

Mr Williams is sending the letters to the Mayor of Merthyr Tydfil.